

ΠΑΝΤΟΓΡΑΦΗΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ - ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ 15 ΘΗΝΕΣ

ΕΓΓΡΑΦΗΤΕ ΟΛΟΙ
ΕΙΣ ΤΟ
"ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΠΑΝΘΕΟΝ"
1821 - 1921

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ... ΔΡΑΧΜΑΙ 3

ΛΙΑΝ

ΠΡΟΣΕΧΩΣ

Ἀρχίζει ἡ ἔκδοσις πλήρους

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ

τοῦ Ἐκδοτικοῦ Τμήματος τοῦ «Παντογνώστου» ὑπὸ τὸν τίτλον

“ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΠΑΝΘΕΟΝ”

1821 - 1921

ΟΛΑΙ ΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΡΙΔΟΣ 1821—1921

Θὰ περιληφθοῦν εἰς τὸ ἀνωτέρω κολοσσαῖον Ἔργον.

ΟΛΟΙ ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ οἱ δράσαντες καὶ ἀκμάσαντες εἰς τὴν Ἐπανάστασιν, εἰς τὴν Πολιτικὴν, εἰς τὸν Κλήρον, εἰς τὴν Ἐπιστήμην, εἰς τὴν Τέχνην, εἰς τὴν Δογοτεχνίαν, εἰς τὴν Ἱστορίαν, εἰς τὴν Μουσικὴν, εἰς τὸ Θέατρον, κλπ. κλπ.

ΟΙ ΓΝΩΣΤΟΤΕΡΟΙ ΙΣΤΟΡΙΟΓΡΑΦΟΙ—ΙΣΤΟΡΙΟΔΙΦΑΙ—ΛΟΓΟΤΕΧΝΑΙ ἐργάζονται εἰς τὴν συγγραφὴν τῶν βιογραφιῶν τῶν ἀνωτέρω, αἱ ὁποῖαι θὰ ἀποτελέσουν ἔργον μνημειῶδες καὶ μοναδικὸν εἰς τὴν Ἑλλάδα.

ΟΛΟΙ ΟΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΑΙ καταγίνονται διὰ τὰς προσωπογραφίας των καὶ διὰ τὰς ἱστορικὰς σκηνὰς ἐκ τοῦ βίου καὶ τῆς δράσεώς των.

Ο “ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΗΣ”, οὔτε δαπανῶν, οὔτε κόπων φείδεται ἐκ καθήκοντος πρὸς τὸ Μέγα καὶ Ὁραῖον Παρελθὸν καὶ πρὸς τοὺς ἐργάτας τῆς Ἑλληνικῆς Ἀνεξαρτησίας καὶ Ἀκμῆς.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΞ ΕΙΔΙΚΩΝ διευθύνει τὴν κατανομὴν τῆς ἐργασίας καὶ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς.

ΤΟ ΟΛΟΝ ΕΡΓΟΝ θὰ ἐκδοθῆ κατὰ τεύχη ἀνεξάρτητα, διὰ μίαν ἐκάστην προσωπικότητα, πλουσίως εἰκονογραφημένα καὶ ἐπὶ ἀρίστου χάρτου.

ΠΡΕΠΕΙ ὅλοι οἱ Ἕλληνες νὰ ἀποκτήσωσι τὸ

“ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΠΑΝΘΕΟΝ,, 1821—1921

ΕΠΕΙΔΗ τὸ Ἔργον θὰ ἐξαντληθῆ ταχέως δεχόμεθα ἀπὸ σήμερον δηλώσει μετὰ τοῦ κατωτέρω σημειωμένου δικαιώματος ἐγγραφῆς, ὅπερ θὰ ὑπολογισθῆ εἰς τὴν ἀξίαν τοῦ ὅλου ἔργου.

Διὰ τὸ Ἐσωτερικόν	Δρ. 25.—
» τῆς Ἀμερικῆς	Δολλ. 1.—
» τὴν Αἴγυπτον καὶ Ἀγγλίαν	Σελ. 5.—
» τὸ Ἐξωτερικὸν ἐν γένει	Φραγ. Γαλ. 25.—

ΖΗΤΗΣΑΤΕ δελτία ἐγγραφῆς ἀπὸ τὰ Γραφεῖα «Παντογνώστου»

Ὀδὸς Ἴπποκράτους 32 — Ἀθῆναι.

ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΤΗΝ 1 & 16 ΕΚΑΣΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΙΔΡΥΤΗΣ—ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ—ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ν. ΙΩΑΝΝΟΥ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΗΣ ΥΛΗΣ
ΣΤΕΛΙΟΣ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ : 32 ΟΔΟΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 32

ΕΤΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

Ἀθῆναι—Παρίσι, 16 Ἰουνίου 1924

ΑΡΙΘ. 12 [60]

ΠΟΛΙΤΕΙΑΚΑ—ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΑ—ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΣΤΟΧΑΣΜΟΙ

ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ

ΜΙΧ. Γ. ΠΕΤΡΙΑΝ.—Ἐπιστήμη καὶ Τέχνη [Στοχασμοί].

ΣΩΚΡΑΤΗ ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ.—Εἰς τὰ βασίλεια τοῦ Μενελίκ.

ΑΓΓΕΛΟΥ ΔΟΞΑ.—Ἀπὸ τὸν Πειραιᾶ στοῦ Παρίσι.

VESPER.—Ὀμιλίαι μ'ἕνα γαϊδοῦρι.—Ἐπισημοὶ.—Σερενάδα στὸν κύρ Πάτη.—Τιμολόγια κρεάτων.—Βουλῆς γλέντια. [Σατυρικά].

ΣΠΥΡΟΥ ΚΑΜΗΛΕΡΗ.—Μελαγχολία. [Ποίημα].

ΚΑΤΙΝΑΣ Γ. ΠΑΠΑ.—Πρῶτο βράδυ.

Δ. Γ. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ.—Ὁ Σάτυρος [Διήγημα].

Ζ. ΜΑΚΡΗ.—Ὁ Καραγιόσης [Θεατρικαὶ Ἐντυπώσεις].

Δ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΥΛΟΥ.—Ὁ Σκύλλος [Ἀθηναϊκὸν Μυθιστόρημα 1876—1878 μετὰ σκίση τῆς ἐποχῆς του].

ΑΠΟ ΟΛΟΝ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟΝ.—Ἐπιστήμαι—Τέχναι—Γράμματα—Εἰδήσεις—Περίεργα.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ—ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ ΥΠ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ. κλπ. κλπ.

* ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΤΕΥΧΟΥΣ ΔΡΑΧ. 3 *

Ἀπεραντὴ ἔχει γίνεαι σήμερα τῆς Ἐπιστήμης ἡ δύναμη. Κ' ἀμέτρητοι εἶναι ὅσοι δουλεύουν ἐπίμονα γιὰ τὴν προαγωγὴν τῆς. Καὶ τὰ μέσα, ποὺ διαθέτει σήμερα ἡ ἀνθρωπότης γιὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐπιστήμης εἶναι τόσο πολλὰ καὶ τόσο διαφορετικά, ποὺ μποροῦν νὰ καταπλήξουν τὸν κάθε μελετητὴν τους. Μιὰ ματιὰ ἂν θελήσουμε νὰ βίξουμε σ' ἄλλα ὅσα τελοῦνται ἀπ' αὐτὴν, ἐξάπαντος θὰ νιώσωμε πὺς μᾶς ἔπιασεν ἴλιγγος.

Καὶ κανένας δὲν μπορεῖ νὰ ἀρνηθῆ ἢ νὰ παραβλέψῃ τὴν ἀφάνταστες εὐκολίας καὶ ὠφέλειαι, ποὺ παρέχει στὸν ἀνθρώπο τῶν ἡμερῶν μας ἡ παντοκράτειρα αὐτή. Οὔτε θὰ τολμήσῃ δέβαια ἡ ἀνθρώπινη κοινωνία νὰ δείξῃ καμιάν ἀθέτησιν ἢ παρακοῆν σὲ κάθε διαταγὴν τῆς ἐπιστήμης ἢ νὰ περιφρονῆσῃ τὰ σωτήρια διδάγματα τῆς.

Κ' εἶναι μὲν ἀληθινὸν καὶ ἀναμφισβήτητον πὺς ἡ Ἐπιστήμη, φαινομενικὰ τοῦλάχιστον καὶ ὄχι πραγματικὰ, φιλοδώρησε κάποια δυστυχία στὸν ἀνθρώπο. Ἀλλαξὲ πολλὰς γλυκεῖαι πατροπαράδοτοι συνήθειαι μας καὶ «αἱ μεταβολαὶ λυπηρόν», ὅπως ἔλεγαν οἱ παλαιοὶ πρόγονοί μας. Κατακουρέλιασε τόσες ἀγαπημέναι ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς μας. Τσαλαπάτησε ἀμέτρητα ὄνειρα—ἔστω, ψεύτικα στοῦ βάθους τους—ποὺ μ' αὐτὰ ξεγελοῦσε τὸν ἑαυτὸν του δ' ἀρεσκόμενος στὴν πλάνην θνητός. Ἐσπρίζωσε τὴν μαγικὴν ἐλπίδα ἀπὸ τὴν ψυχὴν τῶν ἀτυχῶν ἐκείνων πλασμάτων, ποὺ κα-

τατρώχονται από αγιάτρευτη αρρώστια. Με την ψυχρή πραγματικότητα της και το μαθηματικόν ύπολογισμὸν ἢ Ἐπιστήμη ἔχει ἀφαιρέσει ἀπὸ τὴν ἀνθρωπότητα ἀμέτρητες μικρο-ἠδονές πνευματικές. Ὁ ξερὸς Θετικισμὸς τῆς κ' οἱ πάμπολλοι καινούριες ἀνάγκες, πού δημιούργησε, δὲ μᾶς ἐπιτρέπουν πιά, νὰ ζήσουμε μετὰ τὴν ὡμορφὴν ἐκείνη ἀσυλλογισιά, πού ἀτεχνῶννε τὴν ὀλιγοτάραχη ζωὴ τῶν πατέρων μας. Ἀπὸ τὴν ὀλιστικὴν πνοὴν τῆς νέας ἐπιστήμης τῆς ἀλογίας καὶ σταθερῆς, μαράθηκε τὸ τερπνὸ ἔκαστο αἰσθημᾶ, πού τὴν μύριζε κάθε τοπικὴ μας συνήθεια. Κάθε καινούριον μᾶς συνάθροιση κάθε θρησκευτικὴ μας γύρτη.

Ἡ ποιότης τῆς ζωῆς, σημαντικὸ στοιχεῖο εὐτυχίας, δὲν ἔχει σήμερα καμιά πέραση, πρὸ παντὸς στίς μεγάλες πολιτείες. Οἱ αἰσθηματικὲς φιλίες τῶν πιδὸ παλιῶν καιρῶν, οἱ συναναστροφές ἐκεῖνες οἱ γεμάτες ἀθωότητα καὶ λυριζμό, τὰ ὀλόχαρκα γλέντια καὶ ξενύχια σὲ φιλικὰ σπίτια κατὰ τίς μεγάλες ἡμέρες τοῦ χρόνου, ἀρχισαν νὰ σπανίζουν. Ἡ παλιά, ἀλιθινὴ ἐγκαρδιότητα ἀρχισε νὰ ὑποχωρῇ στὴν ἀδ. ἀφορία, πού ζητοῦμε νὰ τὴν κρύψουμε μετὰ ξερὸς τύπος καὶ κρύα κομπλιμέντα. Οἱ καταναυτικὲς ἀκολουθίες τῆς Ἐκκλησίας μας, πού τόσο συγκινοῦσαν, τόσο μαγεύανε τοὺς γονιούς μας, καμὴν αἰσθησι, καμὴν ἐντύπωση δὲ μᾶς κάνουν πιά. Κάτι γλυκύτατα θρησκευτικὰ συναισθήματα, πού μ' αὐτὰ βρῖσκανε τῆς παρηγορίας τὸ βωτάνι στίς ὥρες τῆς μαύρης δυστυχίας καὶ τῆς μεγάλης λύπης οἱ πρόγονοί μας, εἶναι ὀλότελα ἀγνωστα σὲ μᾶς. Πολλὲς ὀμορφιές τῆς ζωῆς ἔχουνε χαθῆ ἀπὸ τὸ πρόσωπο τῆς γῆς. Ἡ ἀγέλασθη Ἐπιστήμη ἔχει εἰσδύσει σ' ὅλες τίς πτυχές, σὲ κάθε ἔμφανση τῆς ζωῆς μας καὶ μετὰ τὴν παγερὴ ματιὰ τῆς ἔχει σβύσει τόσα χαμόγελα, πού ἀνθούσανε στὰ χεῖλη μας. Ἡ πολιτικὴ, ἡ φιλοσοφία, ἡ μηχανικὴ, ἡ ἱατρικὴ, ἡ νομικὴ, τὸ ἐμπόριο, ἡ βιομηχανία, ἡ ναυτιλία κλπ. μετὰ τὴν στυγνὴ τους φρασεολογία ἀποτελοῦν σήμερα τὸ ἀντικείμενο κάθε σχεδὸν συζήτησης, κάθε μελέτης, κάθε διάλεξης. Τὸν ἐγκέφαλό μας ταραάζουν διαρκῶς ἀριθμοὶ καὶ ψυχροὶ ὑπολογισμοί. Ἡ διάδοσις, σὲ τὸ λαὸ μετὰ τὸ σχολεῖο, μετὰ τὸν τύπο, μετὰ τὸ βιβλίον ἐπιστημονικῶν γνώσεων καὶ θεωριῶν ἔφερον ὡς ἀποτέλεσμα νὰ λείψουν κι' ἀπὸ τὰ λαϊκὰ στρώματα ἀκόμα τὰ πρωτινὰ ποιητικὰ θέματα στὴ συζήτηση, τὰ παραμύθια τῆς μάμης, οἱ λαϊκὲς παραδόσεις, τὰ προγονικὰ ἠρωϊκὰ κατορθώματα, οἱ τερπνοὶ ῥωμαντικοὶ ἔρωτες, τὰ φανταστικὰ ταξίδια σ' ἔξωτικὲς χώρες, κάτι αἰσθηματικὲς ἐκμυστηρεύσεις καὶ τόσες ἄλλες τρυφερότητες, πού εὐφραίνανε ἄλλοτε τὸ πνεῦμα τοῦ ἐφήμερου βροτοῦ. Ἡ ἐπιστήμη μετὰ τίς ἀπαίτησες κ' ἐπιταγές τῆς καὶ μετὰ τίς ἀσχολίες πού μᾶς ἐπιβάλλει, μᾶς ἔχει ἀκόμη ἀπομακρύνει ἀπὸ τὴ μητέρα φύση κι' ἀπὸ τὸ «ἐμολογουμένως τῆ φύσει ζῆν» τῶν Στωϊκῶν, τοῦ πόθου αὐτοῦ πού ξεχειλίζει ἀκράτητος μέσα στὰ ἔργα τοῦ I. I. Rousseau, τοῦ Γκόρκυ, τοῦ Τολστόη.

Ὅλ' αὐτὰ εἶναι ἀληθινὰ: Μὰ εἶν' ἐξίσου ἀληθινὸ πῶς ἡ ἐπιστήμη χάρισε στὸν ἀνθρωπο δῶρα καὶ χαρίσματα ἀνυπολόγιστης ἀξίας κι' ὠφέλειας. Ἡ ἐπιστήμη

ἐξημέρωσε κ' ἐξευγένισε τὰ ἦθη τῶν ἀνθρώπων. Μᾶς ἔκανε νὰ σκεπτόμαστε πρακτικώτερα κ' ἐπωφελέστερα. Δημιούργησε τὴν ἐλευθερία τοῦ ἀτόμου. Διευκόλυνε τὴ συνεννόησιν καὶ τὴ συγκοινωνία. Μᾶς ἔδωσε καλύτερο κι' ἀφθονώτερο φωτισμὸ κ' ἔματισμὸ, πιδὸ ὑγιεινὴ τροφὴ καὶ κατοικία. Μετὰ τεχνικὰ μέσα λιγότεψε τὸ κρῦο τοῦ χειμῶνα καὶ τὴ ζέστη τοῦ καλοκαιριοῦ. Καταπολέμησε φοβερὲς ἀρρώστιες κ' ἐπιδημίες. Ἐδίωξε μετὰ τὸ φῶς τῆς τὰ σκότη τῆς ἀμαθείας καὶ τοῦ φόβου, τὸ μαῦρο μῖασμα τῆς θρησκοληψίας, τὰ πυκνὰ νέφη τῆς βροχρότης. Ξερρῖζωσε τίς δεισιδαιμονίες καὶ τίς πρόληψες, πού τόσους αἰῶνες εἴχαν σκλαβωμένον τὸν νοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ Ἐπιστήμη ἀκόμη πλήθυνε τὰ παιδευτικὰ καὶ φιλανθρωπικὰ καθιδρύματα, τίς ἐστίες αὐτὲς τῶν φώτων, τῆς θεραπείας, τῆς εὐεργεσίας, πού τιμοῦν τὴν ἀνθρωπότητα. Μετὰ τεχνικὰ μέσα ἔδωσε σημαντικὴ προαγωγή στὴν εὐφορία τῆς γῆς καὶ στὸν ἐξευγενισμὸν κάθε φυτικῶ καὶ ζωϊκοῦ εἶδους. Μᾶς εὐκόλυνε τὴν ἀνετη ἀπόλαυσι δλων τῶν ἀγαθῶν τῆς ζωῆς. Μᾶς ἔσεκέπασε ἀγνωστα μυστήρια τῆς φύσης καὶ μᾶς δίδαξε τοὺς νόμους τῆς βιολογίας καὶ τίς σωτήριες ἀρχές τῆς βιονομίας. Μᾶς ἔκανε γνωστοὺς τοὺς κόσμους τοῦρανοῦ, τὰ οὐράνια σώματα, τὴν ἀπόστασι τοῦ καθ' ἑνὸς ἀπὸ τὰλλο, τὰ συστατικὰ τους, τὴν κίνησίν τους. Μᾶς φανέρωσε τῆς γῆς τὰ ἔγκατα καὶ τοῦ πιδὸ μικροῦ ζώου, τοῦ πιδὸ ἀσήμαντου ἐντόμου τὴν πᾶλη στὸν ἀγῶνα τῆς αὐτοσυντηρησίας. Κ' ἔδωσε στὸν ἀνθρωπο τὴν ἐξαιρετικὴν τιμὴν, νὰ ὑποτάξῃ, σὰν ἄλλος Θεός, κάθε τῆς φύσης δύναμη γιὰ νὰ τῆ μεταχειρισθῆ πρὸς ὄφελός του.

Ἡ Ἐπιστήμη ὠδήγησεν ἀτρόμητο τὸν ἀνθρωπο στὰ βᾶθη τῶν πιδὸ πυκνῶν δασῶν, στίς κορυφές τῶν πιδὸ ψηλῶν βουνῶν, στοὺς ἀμέτρητους βυθοὺς τῶν ὠκεανῶν, στοὺς σκοτεινοὺς χώρους τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς γῆς. Φούντωσε μέσα μας τὴν ἀσδυστη ἀγάπην πρὸς τὴν προαγωγήν, στὴ μάθησι, στὴ σοφία. Μᾶς ἄνοιξε ὅλες τίς πόρτες, μᾶς ἔδειξε ὅλους τοὺς δρόμους, μᾶς ἔμπασε μέσα σ' ὅλους τοὺς παραδείσους.

Αὐτὰ τὰ κακὰ κι' αὐτὰ τὰ καλὰ μᾶς φιλοδῶρησε ἡ Ἐπιστήμη.

Μὰ στὴν πεζότητα καὶ σοβαρότητα κι' ἀκαμψία τῆς Ἐπιστήμης ἔχουμε νάντιτάξουμε στὴ ζωὴ μας τὴ γνωστὴ γοητευτικὴ Σειρήνα, τὴν ἀνάλαφρη κ' ἰδεώδη καὶ γλυκύθυμη Τέχνη, τὴν Καλλιτεχνία ὅπως τὴν ὀνομάζουμε οἱ Νεοἕλληνες. Αὐτὴ, πού τὴν πρώτην στὴ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου ἀνθῆσῆ τῆς τὴν ἔλαβε σ' αὐτὴν ἐδῶ τὴν ὑπέρκαλλη χώρα, κάτω ἀπ' αὐτὸν τὸν παναίθριο ζαφειρένιον οὐρανὸ καὶ πού στοὺς τελευταίους αἰῶνες σημείωσε μιά σημαντικὴ προαγωγή, μπορεῖ πολὺ καλὰ νὰ λογαριαστῆ ὡς τὸ σπουδαιότερο ἀντίδοτο στὴν κούρασι τοῦ νοῦ καὶ στὴ γύρω μας μεριμνομέριμνα, πού οἱ τελευταῖες συνθήκες τῆς ζωῆς καὶ τῆς ὀλιστικῆς Ἐπιστήμης οἱ ἀπαιτήσεις μᾶς ἐπιβάλλουν. Ἡ Τέχνη ξεκουράζει τὸ πνεῦμά μας, τὸ ἐπιδαρυμένο ἀπὸ τόσες βιωτικὲς κ' ἐπαγγελματικὲς ἀσχολίες. Αὐτὴ ὀμορφαίνει γιὰ μερικὲς στιγμὲς τὴ ζωὴ μας, πού τὴν ἔχουν ἀσκημίσει τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τοῦ ἀγῶνα

τῆς ζήσης οἱ ἀτελείωτες κ' ἐνοχλητικὲς ἀπαίτησες: κ' ἡ πεζότητα τῆς Ἐπιστήμης. Μετὰ τίς ποικίλες ἐκφάνσεις καὶ τὰ διάφορα παρουσιάσματά τῆς ἡ Τέχνη χύνει ἀρώματα εὐφροσύνης καὶ γλυκασμοῦ μέσα στὴν ψυχὴ μας, πού τὴ μεταωρῖζει σ' ὠραίους κόσμους ὀνειρῶν καὶ πόθων. Μετὰ τὴν ἀκοίμητη ἐπιδίωξη τῆς πρωτοτυπίας, μᾶς ξανοίγει κάθε φορὰ καινούριους κόσμους ἰδεαλισμοῦ, ἐξυψώνοντας τὸ πνεῦμά μας ἀπάνω ἀπὸ τὸ χλιοπατημένον ἔδαφος τοῦ συνηθισμένου καὶ γνωστοῦ καὶ «τετριμμένου». Ἡ Τέχνη ντύνει μετὰ φτερά τοὺς πόθους μας σπρώχνοντάς μας στὴν πρῆματοποίησι κάθε εὐγενικοῦ σκοποῦ, πού ἀργογενεῖται: κι' ἀργοσαλεύει, ἀσχημάτιστος ἀκόμη, μέσα μας. Αὐτὴ στὰ φθαρτὰ κ' ἐφήμερα τοῦ κόσμου, πού γεννοῦν τὴν ἀνία καὶ τὸν ἀπελπισμὸ, ἀντιτάσσει τὴν εἰκόνα τῆς ἀφταρτῆς ὀμορφίας, τοῦ «αἰωνίου κελοῦ» τῆς ἀπαράτητης αὐτῆς ψυχικῆς ἀνάγκης τοῦ αἰωνίου ἀνθρώπου. Αὐτὴ λιγοστεύει τὴν ξεραῖλα τοῦ ψυχροῦ λογαριασμοῦ μετὰ τὴν ἠδονικὴ ἀνθηρότητα τῆς ποιήσης. Ἡ Τέχνη κατορθώνει, ὥστε τὴν καταιπότησι τῆς μνήμης καὶ τοῦ συλλογισμοῦ νὰ τὴν ἀνακουφίξῃ τῆς φαντασίας τὸ παρδαλὸ πέταγμα μέσα σὲ κόσμους ἐξωτικῶν καὶ παραμυθένιους. Αὐτὴ πολλὲς φορὲς χύνει παρηγοριάς δροσιὰ στὰ καημένα ἀπὸ βαθὺ πόνου σωθικά μας γλυκαίνοντας τὴν πικρὴ πληγὴν, πού νύχτες μᾶς ἄρπυσεν ἀγρυπνοὺς καὶ μέρες κλειστοὺς μέσα στὴ σιγαλιὰ τῆς βουθῆς κάμτρας μας. Ἡ Τέχνη ξυπνᾷ μέσα μας εὐγενικὰ συναισθήματα, γενναῖες ἰδέες, ἀλτροῦστικὲς παρόρμησες. Μετὰ τὰ μαλακὰ καὶ φύλλα λουλουδιοῦ χέρις τῆς χαρίζει χάδια στὴν ψυχὴ μας. Μετὰ τὴν πλανεύτρα γλώσσά τῆς μᾶς τραγουδεῖ πῶς παραπάνω ἀπὸ τὸν ὀλικὸ καὶ χυδαῖον κόσμον στέκει ἕνας ἄλλος πνευματικὸς, ἰδεολογικὸς ὠραίος κόσμος, πού χωρὶς σ' αὐτὸν ἀδύνατο νὰ βρῆ ἰκανοποίησι καὶ γοῦστο στὴ ζωὴ ὁ ἀνθρώπος. Ἡ Ποίησις μετὰ τὴν ἀρμονικὰ γλυκόλαλη λαλιά τῆς, ἡ Ζωγραφικὴ μετὰ τὸ τέλειο ἀπεικόνισμα ζωηρῶν ἢ συγκινητικῶν σκηνῶν καὶ πράξεων, ἡ Μουσικὴ μετὰ τὸ γοητευτικὸ ἀρμονικὸ τῆς κελάδημα, ἡ Ἀρχιτεκτονικὴ μετὰ τίς ὑπέροχα ἐπιδητικὲς γραμμὲς τῆς, ἡ Ὀρχηστρικὴ μετὰ τίς ρυθμικὲς κινήσεις καὶ πλαστικὲς στάσεις τῆς κ' ἡ Γλυπτικὴ μετὰ τὴν ἀποτύπωση πᾶνω στὸ μάρμαρο, τὸ ξύλο ἢ τὸν πηλὸ τῆς ἀπέθαντης ὀμορφίας ἢ ἐνδόμυχων συναισθημάτων, παθῶν, ἰδεῶν, μᾶς χαρίζουν μιά τέτια ψυχικὴ ἔξαρσι καὶ μᾶς φιλοδωροῦν μετὰ μιά τέτιαν ἀγαλλίασι, πού μονάχα ἀνθρωποὶ ἀνώτεροι καὶ τελειότεροι τύποι τοῦ εἶδους μας μποροῦν κατάδαθα νᾶνοιώσουν καὶ ἀχόρταγα νᾶπολαύσουν.

Στὸν πολυμέριμνο καὶ κουραστικὸ βιωτικὸν ἀγῶνα, πού σήμερα, στὴν φουρτουνιασμένη ἐποχὴ μας, ἀγωνιζόμαστε, ἡ ματιὰ μας τὴ μιά στιγμὴ θὰ πέφτῃ στὴν Ἐπιστήμη, πού ἂν καὶ μᾶς ἐστέρησε πολλὲς παλιὲς ἀπόλαυσις δὲ θὰ πάψῃ, μολαταῦτα νᾶναι ἡ μητέρα μας, πού φιλόστοργα θὰ φροντίξῃ γιὰ τὴν ὀλικὴν μᾶς ἐπάρκειαν, τὴν ἀνάπτωσι καὶ τὴ διευκόλυνσι σὲ κάθε τί, τὴν ἄλλη θὰ πέφτῃ στὴν Τέχνη, πού θὰ εἶναι ἡ ποθανάυτρα ἐρωμένη μας, ἐκείνη πού κοντὰ τῆς, πλημμυρισμένοι ἀπὸ τὰ γοη-

ΕΙΣ ΤΑ ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΤΟΥ ΜΕΝΕΛΙΚ

[Ἐπὶ τῇ προσεχῇ ἀφίξει εἰς τὴν ἑλληνικὴν πρωτεύουσαν τοῦ ἐνδόξου Ἀντιβασιλέως καὶ δικτάτορος τῆς Ἀθησωνίας Ρᾶς Γάφφαρι, δημοσιεύομεν κατωτέρω κεφάλαιά τινα τοῦ ὑπὸ τὸν ἄνω τίτλον ἐκδομένου προσεχῶς περιοπουδάστου βιβλίου τοῦ κ. Σωκρ. Προκοπίου, εὐγενῶς ἡμῖν παραχωρηθέντα. Τὸ βιβλίον τοῦτο, πλούσιον εἰς πληροφορίας περιέργους περὶ τῆς ζωῆς, τῶν ἠθῶν καὶ τῶν ἐθίμων τῆς φίλης χώρας τῆς Αἰθιοπίας, ἐνθα πλεῖστοι ἤμασαν καὶ ἀκαμάζον Ἕλληνες, συνετάχθη ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως τοῦ γλαφυροῦ συγγραφέως, ἐπὶ μακρὸν παραμεινάντος ἐν Ἀθησωνία καὶ παρ' αὐτοῖς τῆς Ἀνακτόρου τοῦ θανόντος αὐτοκράτορος Μενελίκ μετὰ τοῦ καλλιτέχου ἀδελφοῦ του ζωγράφου κ. Γεωργίου Προκοπίου].

ΑΙ ΚΑΤΟΙΚΙΑΙ

Αἱ κατοικίαι τῆς λαϊκῆς τάξεως — κτισμέναι μετὰ λᾶσθιν καὶ ξύλα—εἶναι κυκλικαὶ μετὰ χορτοσελῆ κωνικὴν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ὀροφῆν, εἰς σχῆμα πελορίου μανταρίου, καὶ ἀποτελοῦνται ἀπὸ ἐν ἢ δύο δωμάτια, μετὰ εὐρύχωρον αὐλὴν περιτριγυρισμένην μετὰ φράκτιν. Ἄξιον σημειώσεως εἶναι, ὅτι οἱ Ἀθησωνοὶ δὲν ἔχουσιν... ἀνάγκη ἢ ἀποχωρητήρια. Οἱ ἐκτεταμένοι ἀγροὶ εἶναι εἰς τὴν διάθεσιν τῶν καὶ ἐκεῖ τῇ βοήθειᾳ τῶν ὀ ἰβδων, τὰς ὁποίας κατὰ κανόνα κρατοῦν πάντες, πρᾶττον ὅτι εἰς παρομοίας στιγμᾶς πρᾶττον αἱ γαλαὶ μετὰ τοὺς ὄνυχας τῶν! Ἡ ἐπιπλώσις τῆς οἰκίας ἀποτελεῖται ἀπὸ τὰ ὄπλα, ἀσπίδας καὶ δόρατα τοῦ ἀνδρός, κρεμάμενα εἰς τοὺς τοίχους, ἀπὸ τὰ μαγειρικὰ σκεῦη, ἀπὸ μίαν ψάθαν (ἢ δέρμα ἀγρίου θηρίου) ἐστρωμένην κατὰ γῆς καὶ χρησιμεύουσαν ὡς στρῶμα, μετὰ προσκεφάλαιον ἐκ ξύλου ἢ λίθου κοιλωτὸν πρὸς ἀνάπαυσιν τῆς κεφαλῆς. Οἱ Ἀθησωνοὶ κοιμῶνται ἐντελῶς γυμνοὶ καλυπτόμενοι μετὰ μίαν χλαμύδα.

Ἡ λιτότης τῆς ἐπιπλώσεως τῶν ἀθησωνιακῶν οἰκιῶν καὶ ὁ σπαρτιατικὸς τρόπος τοῦ κοιμᾶσθαι ἐπὶ ξυλίνο ἢ πετρίνον προσκεφάλαιον, ἔχουν καὶ αὐτὰ ἐλαττήριον θρησκευτικόν, διότι ὁ Ἀθησωνὸς ἔχει ὑπ' ὄψει τὴν σχετικὴν διδασκαλίαν τοῦ Χριστοῦ, ὅστις συνέστησεν, ὅπως ὁ οἶκος χρησιμεύῃ μόνον ὡς καταφύγιον καὶ δέον νὰ περιέχῃ τὰ ἀπολύτως ἀναγκαῖα. Δὲν ἐννοεῖ δὲ πῶς εἶναι δυνατόν νὰ ἀναπαύσῃ τὴν κεφαλὴν του ἐπὶ ἀπαλοῦ μαξιλαρίου, ἂρ' οὐδ' ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς δὲν εἶχε πού τὴν κεφαλὴν κλίνας.

Συνήθως ἐντὸς τοῦ ἰδίου δωματίου, τὸ ὅποῖον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶναι χωρὶς παράθυρον, εἶναι καὶ ἡ ἐστία, ὁ καπνὸς τῆς ὁποίας ἔχει ἀναλάβει τὸ ἔργον τοῦ βαφέως, χρωματίζων τὸ ἐσωτερικὸν μετὰ ὀλόμανρον χροῶμα. Εἰς τὴν ἐστίαν αὐτὴν θέτει σιδηροῦν δίσκον, κάτωθεν τοῦ ὁποίου ἀπάπτει ξύλα ἢ ἀπεξηραμμένην κόπρον κτηνῶν καὶ ψήγει—ἢ γυνή—τὸν ἄζυμον ἄρτον, εἶδος πίττας ὑποξίνου.

ΜΙΧ. Γ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ

Υ. Γ. Οἱ παραπάνω στοχασμοὶ ἀφιερώνονται στὸν «Παντογνώστην», τὸ λαμπρὸν περιοδικὸν πού μετὰ τίς στήλας του τόσο ἐπιτυχεμένα ἀφ' ἑνὸς γνωρίζει νὰ παρακολουθῇ κ' ἐξυπηρετῇ τῆς Ἐπιστήμης τὴν πρόοδο καὶ τόσο σεμνὰ ἐξάλλου μυσταγογεῖ μέσα στῆς Τέχνης τὸν καλλιγράμμο ναῦ.

Μ. Π.

Τὸ σχετικὸν ἄλευρον κατασκευάζει ἡ ἰδία, τρίβουσα δι' ἄβραμιαίας μεθόδου τὸν οἶτον ἢ τὴν «ντούρα» ἢ «τιέρ» (οἱ πρὸ τῆς Ἀβησσυνίας) μεταξὺ μιᾶς ἐπιπέδου καὶ ἐπικλινοῦς πλακῶς καὶ ἐξ ὁσὶ κωνδρικοῦ λίθου, ἄδουσαν ταυτοχρόνως μονότονον τραγοῦδι, διὰ νὰ λημονῇ τὸν κόπον. Ἐν γένει τὰ καθήκοντα τῆς γυναικὸς εἶναι βαρύτερα τῶν τοῦ ἀνδρός. Ἡ γυνὴ κόπτεται ἔδρα ἢ χόρτα, σκίπτει, ἀροτριᾷ, φέρει εἰς τὴν ἄγοράν τὰ προϊόντα πρὸς πώλησιν ἢ ἀνταλλαγῆν, φέρει ἀπὸ τὰς πηγῶς ἢ τοὺς ποταμοὺς ὕδωρ ἐντὸς πελοχίας ὑδρίας περιδενομένης εἰς τὴν πλάτην καὶ βοηθεῖ ἀκόμη τὸν ἄνδρα εἰς τὰς ἐκοτρατείας.

Ὁ ἀνήρ, ὅταν δὲν εἶναι ἐπιστρατευμένος, πικραμένει οἴκαδε καὶ ἂν δὲν συζητῇ ἢ δὲν παίξῃ **σάκι**, ὑφαίνει εἰς τὸν ἀργαλεὶ τὰ ἀναγκαῖα βαμβακερὰ ὑφάσματα πρὸς ἰδίαν χρῆσιν ἢ πρὸ πώλησιν ἢ οἴσει τὰ φορέματα τὰ ἰδικὰ του, τῶν ἱκεῶν του καὶ τῆς γυναικὸς του. Ἴδου ἕνας τόπος, ὅπου ἡ γυναικεία ὀμφίσις εἶναι εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἀνδρός, ὅστις καὶ διὰ τοῦτο εἶναι ἥσυχος μὴ ἔχων ν' ἀντιμετωπίσῃ τὰς ἐναλλαγὰς τῆς **μόδας** τῆς συζύγου του, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν ἀλλαγὴν μίαν τῶν μεγαλύτερων κοινωνικῶν πληγῶν.

ΠΩΣ ΕΝΔΥΟΝΤΑΙ

Τὰ ἐνδύματα τῶν Ἀβησσιανῶν εἶναι ἀπλούσιστα καὶ γραφικὰ. Οἱ ἄνδρες φέρουσιν ἀπλοῦν ὑποκάμισον φθάνον μέχρι τῶν γονάτων καὶ βρακίον ἐπίσης λευκὸν εὐρύχωρον εἰς τοὺς γλουτοὺς καὶ στενὸν εἰς τὰς κνήμας. Περιτυλίτουν εἰς τὴν ὀσφύν των ζωνάριον τεραστίων διαστάσεων, ὅπερ περισφίγγεται ὁσάκις ὁ Ἀβησσυνὸς εὐρίσκεται εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ὀχυρωθῇ κατὰ τῆς... πείνης! Πάντες φέρουν ἀρχαιοπρεπῶς λευκὴν γλαμύδα, τῆς ὁποίας μία λωρὶς εἶναι ἐρυθρά. Αἱ γυναικῆς ἐνδύονται ὡσαύτως λευκὸν βαμβακερὸν ποδήρη χιτῶνα μὲ καρὸ καὶ εὐρύχωρα κοντὰ μανίκια καὶ ζώνην εἰς τὴν ὀσφύν. Τίποτε ἄλλο ἐσωτερικῶν! Αἱ εὐποροῦσαι φέρουσι καὶ μαῦρον μανδύαν ἢ μπουρ οὐζιον καὶ καλύπτουσι τὴν κεφαλὴν μὲ εὐρωπαϊκῶς πλίους ὄλων τῶν σχημάτων καὶ ἐποχῶν, ἐξ ὧν προτιμᾶται ἡ ῥεπούμπλικα. Τοὺς ἰδίους πλίους, ἥτοι Εὐρωπαϊκοὺς, φέρουν καὶ οἱ ἄνδρες των, οἱ ὁποῖοι ἐξ ἄλλου συνηθίζουσι νὰ κρατοῦν μικρὸς χοροπλέκτους ὀμβρέλλας πρὸς προφύλαξιν τοῦ... χρώματός των ἀπὸ τὰς ἡλιακῆς ἀκτῖνας. Ἡ γλαμὺς εἰς τοὺς ἄνδρας εἶναι τὸ μέσον τῆς ἐκδηλώσεως διαφόρων συναισθημάτων, τῆς χαρᾶς, τῆς λύπης, τοῦ σεβασμοῦ, τῆς ὑπεροχῆς τοῦ φροντος αὐτῆν, διότι ἀναλόγως τῆς περιστάσεως ὁ Ἀβησσυνὸς περιβάλλεται τὴν γλαμύδα του μὲ ἕνα διάφορον τρόπον· οὕτω, λόγου χάριν, πρὸ τῶν ἀνωτέρων του τὴν περιβάλλει ὡς πεστεμάλιον λουτροῦ, ἐξερχόμενος δ' εἰς περίπαιτον, καλύπτει μὲ αὐτὴν τὴν κεφαλὴν καὶ τοὺς ὄμους· ὅταν δ' ἀνήκῃ εἰς καλύτεραν τινὰ τάξιν, ἀποκρύπτει καὶ αὐτὸ τὸ πρόσωπόν του ἐξ ὑπερηφανείας ἢ ἐκ φόβου πρὸς τὴν βασιανίαν, ἀφίπων μόνον τὸν ἕνα ὀφθαλμὸν ἀσκεπῆ διὰ νὰ βλέπῃ ἀγορεύων εἰς τὰ δικαστήρια, τὴν ἰπτει εἰς τοὺς ὄμους ὡς Ἀπόλλων καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς.

Πάντες οἱ Ἀβησσυνὸι ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ αὐτοὶ οἱ ἱερεῖς, πλὴν τοῦ Αὐτοκράτορος, εἶναι ἀνυπόδητοι! Θεωρεῖται μάλθανός καὶ ξενομανής ὁ φέρων εὐρωπαϊκὰ ὑποδήματα, τὰ ὁποῖα συγχωροῦνται μόνον, ὅταν ὁ Ἀβησσυνὸς πάσῃ ἀπὸ ἀφροδίσιον νόσημα καὶ ὑποβάλλε-

ΤΑΞΕΙΔΙΩΤΙΚΑΙ ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ

ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΕΙΡΑΙΑ ΣΤΟ ΠΑΡΙΣΙ

(Τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας κ. ΑΓΓΕΛΟΥ ΔΟΞΑ)

Τὸ ταξίδι στὴν Εὐρώπην μὲ τὰ Ἑλληνικὰ βαπόρια.—Τὸ ἡφαιστειὸν τοῦ Στρόμπολι.—Ἡ δύσις στὸ Τυρρητικὸν πέλαγος.—Οἱ πρώτες ἐντυπώσεις τῆς Εὐρώπης.—Ὁ φίλος «ποῦ ἔχει ξαναπαεῖ» καὶ ὁ φίλος «ποῦ μένει ἀπὸ καιρό».—Ἡ μπουγιαμπέσσου τῆς Μασσαλίας.—Τὰ παθήματα τῶν ἐπαρχιωτῶν.—Τριανταεξ δραχμὲς γιὰ ἕνα ξέρισμα.—Ἡ ἀφιξίς στὸ Παρίσι.—Τάξις καὶ καθαριότης.—Ἐντυπώσεις τῆς πρώτης Παρισίνης νύχτας.

ΠΑΡΙΣΙ — Ἰούλιος

Ἐνα ταξεῖδι στὴν Εὐρώπην, καὶ τὸ πρῶτον συνειθισμένον ἀκίμη, πάντα ἔχει τις ἐνδιαφέρουσες ἀπόψεις του, τὰ ψυχολογικὰ του θέληγητρα, τὰς ἐκπληκτικὰς του παρατηρήσεις.

Τὴν εὐκαιρίαν αὐτὴν δὲν θέλησα νὰ τὴν ἀφήσω νὰ πάῃ χαμῆνῃ καὶ ἐκράτησα σημειώσεις τῶν πρώτων ἐντυπώσεων, τῶν πρώτων συγκρίσεων καὶ ἐκπλήξεων φίλου συνταξειδιώτου μου γιὰ πρώτη φορά ἐπιχειροῦσε ἕνα ταξεῖδι στὸ Παρίσι.

Ὅ,τι καὶ νὰ γράψῃ κανεὶς γιὰ νὰ ζωῆσῃ τὴν εἰκόνα ἐνὸς τόπου, ποτὲ δὲν ἔχει τὴν ἀξίαν καὶ τὴν θέρημν τῆς πρώτης ἐντυπώσεως, ποῦ ἀνεπηρέαστη καὶ παρθένη σοῦ γεμίζει ὄλο τὸ πνεῦμα.

Ἀλλὰ οἱ πρώτες ἐντυπώσεις ἐνὸς ταξειδιοῦ ὅταν αὐτὸ ἔχει ὡς ἀφετηρίαν τὸν Πειραιᾶ δὲν ἀρχίζουσι ἀπὸ τὴν στιγμήν ποῦ φθάνει κανεὶς εἰς τὸν τόπον τοῦ προορισμοῦ, ἀλλ' ἀπὸ τὴν στιγμήν ποῦ ξεκινᾷ.

Καὶ εἶναι ἀρκετὰ ὀδυνηρῆς. Διότι παρατηρεῖ κανεὶς ὅτι στὰ Ἑλληνικὰ βαπόρια δὲν ἔχει καμμίαν ἀξίαν ἐὰν ἐκράτησες θέσῃ καὶ ἐὰν ἐδογαλες εἰσιτήριον. Μπορεῖς ἀπὸ τὴν πρώτην θέσῃ νὰ κοιμηθῆς στὸ κατάστρωμα διότι τὸν ἴδιον ἀριθμὸν τὸν ἔχει καὶ ἄλλος ὁ ὁποῖος ἐπρόλαβε καὶ σοῦ πήρε τὴν καμπίνα. Τὶ λοιπὸν συμβαίνει; ἐκτίδονται διπλᾶ εἰσιτήρια; Καὶ διπλᾶ καὶ τριπλᾶ. Καὶ ποῖος τὰ ἐκτίθει; Ἡ ἐταιρεία, ὁ πράκτωρ, ὁ καμαρότος, ὁποῖος προλάβει καὶ τσε πώσῃ. Καὶ ποῦ κοιμᾶσαι; Στὸ καπνιστήριον, στὴν τραπεζαρία, στὸν καναπέ, στὴν κουζίνα καὶ ὅπου ἄλλου φαντασθῆς, ἀναλόγως τοῦ πουρπουᾶρ ποῦ θὰ πάρουν οἱ διάφοροι καλοὶ ἄνθρωποι ποῦ θ' ἀναλάβουν προθύμως νὰ σὲ βολέψουν. Διότι ὄλα αὐτὰ τὰ ἐκτακτὰ διχμερίσματα ἀποτελοῦν θαυμά-

ται εἰς τὴν θεραπείαν τῆς ἀβησσυνιακῆς μεθόδου, ἡ ὁποία ἐπιβάλλει μεταξὺ ἄλλων καὶ τὴν ὑπόδησιν.

Τὰ πρῶτα ὑποδήματα, τὰ ὁποῖα ἐφόρεσεν ὁ Αὐτοκράτωρ Μενελικ πρὸ 35 ἐτῶν, ὅτε ἦτο ἀπλοῦς διοικητῆς τῆς ἐπαρχίας Σόας, κατεσκευάσθησαν ἀπὸ τὸν Ἑλβετὸν μηχανικὸν καὶ ἔπειτα Σύμβουλον τοῦ Κράτους καὶ Ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Ἀλφρετ Ἰλγκ, ὅστις ὑπεχεθῆ, ὅταν τὸ πρῶτον ἐνεφανίσθη ἐνώπιον τοῦ Μενελικ διὰ νὰ τοῦ ὑποβάλλῃ τὰς ὑπηρεσίας του ὡς μηχανικός, νὰ τοῦ κατασκευάσῃ εὐρωπαϊκὰ ὑποδήματα καὶ ἐπειδὴ ὁ κ. Ἰλγκ ἠγνόει τὴν τέχνην, ἠναγκάσθη νὰ ἐπιλώσῃ τὰ ἰδικὰ του, διὰ νὰ βγάλῃ ἀχνάρια....

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ

σιον ἐπάγγελμα ἐκμεταλλεύσεως τῶν ἀπλοϊκῶν ποῦ ταξειδεύουν μὲ τὰ Ἑλληνικὰ γιὰ νὰ γλυτώσουν ἕκατὸν φράγκα καὶ στὸ τέλος πληρώνουν τὰ διπλᾶ γιὰ νὰ ἐξασφαλίσουν ἕνα ὕπνο στὸν καναπέ. Ὁ κ. Πάγκαλος διαιρέσας τοὺς ληστὰς εἰς ληστὰς τῶν ὁρέων καὶ εἰς ληστὰς τῶν πόλεων ἐλητμόνησε μίαν τρίτην, θαυμασίαν κατηγορίαν, τοὺς ληστὰς τῶν θαλασσῶν.

*
**

Ὅσο ὅμως προχωρεῖ τὸ ταξεῖδι καὶ τὰ Ἑλληνικὰ νερὰ ἐξαφανίζονται σιγὰ σιγὰ, ὅσο τὸ Ταίναρον ἀπομακρύνεται, τόσο ἡ προσδοκία τοῦ νὰ φθάσῃ κανεὶς μιὰ ὥρα ἀρχήτερα μεγαλώνει καὶ οἱ περιπέτειες τῆς ἀισχροκερδέας λησμονιόνται.

Ἐνας διάπλους μάλιστα πρὸς τὴν Μασσαλία ἔχει θεαματικὸν ἐνδιαφέρον πρώτης τάξεως.

Τὰ Ἰταλικὰ παράλια, πλούσια σὲ βλάστηση καὶ σὲ ἀρμονία χρωματισμῶν, τὸ Σάν Τζοβάνι ἀπ' τὸ ἕνα μέρος καὶ ἡ Μεσσήνη ἀπὸ τὸ ἄλλο, καὶ ἔπειτα ἡ Αἴτνα ποῦ πανύψηλη καπνίζει διαρκῶς, χωμένη μεσ' τὰ σύννεφα, εἶναι κάτι τὸ ἐκτακτό.

Ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ στενὰ τῆς Σικελίας, ἀνάμεσα στὴν ἀρχαία Σκύλλα καὶ Χάρυδδην κάτω πρὸς τὸ βῆθος ἔπου ἕνα ὑδάτινον νῆμα ἐνώνει τὸν οὐρανὸ μὲ τὴ θάλασσα, εἶδα ἕνα λεῖο, φλογερὸ καὶ ὀλόχρυσον καὶ ὀλοδιάφανον δίσκον νὰ κυλάει στὴν ἄκρη τοῦ οὐρανοῦ καὶ νὰ βυθίζεται μὲ βουληγμὰ στὸ κύμα. Ἦταν μιὰ δύσις τοῦ Ἥλιου στὸ Τυρρητικὸ πέλαγος.

Τὴν ἴδιαν νύχτα ἄλλη ἐκπληξίς σᾶς περιμένει. Τὸ Στρόμπολι εἶναι μιὰ τεράστια μαύρη πυραμίδα μέσα στὴν θάλασσα. Οἱ κάτοικοι τοῦ ὑποφέρουν ἀπὸ τὰς σεισμικὰς του δονήσεις, μὰ δὲν τὸ ἐγκαταλείπουν διατὶ βγάξει τὰ καλλίτερα κρασιὰ τῆς Ἰταλίας, ὅπως καὶ κάθε ἡφαιστιογενῆς τόπος, ὅπως καὶ ἡ δικιά μας ἡ Σαντορίνη. Ὀλόκληρο τὸ Στρόμπολι εἶναι ἕνα ἡφαιστειὸν ποῦ κάθε πέντε λεπτὰ πετάει ἕνα κύμα λάδας στὸν οὐρανὸ. Τρεῖς τέτοιες ἐκρήξεις ἔγιναν ὡς ποῦ νὰ περάσῃ τὸ βαπόρι ἀπὸ μπρὸς του. Κεῖ μέσα στὸ σκοτεινὸ τοῦτο πέπλο τοῦ ὀρίζοντος, ἔλαμψαν ὡς ἀπότομες ἀναφλέξεις βεγγαλικῶν μὲ τὸν ὑπέροχο φωτεινὸ πίδακα τῆς λάδας.

Ἀκολουθοῦν τὰ νησιά, ἡ Σαρδηνία, ἡ Κορσικὴ, τὰ Γαλλικὰ παράλια, ἡ Μασσαλία.

Ὅταν ἐφθάσαμε ἀπόξω ἀπὸ τὸ λιμάνι τῆς Μασσαλίας εἶχε πειὰ νυχτώσει. Δὲν μπορούσαμε συνεπῶς ν' ἀποβιβαθοῦμε, παρὰ τὴν ἄλλη μέρα. Ὀλόκληρη ἡ Μασσαλία δὲν ἦταν ἐκείνη τὴ στιγμήν παρὰ μιὰ μεγάλη καμπύλη μέσα στὴ θάλασσα μὲ φωτεινὲς διαστίξεις, τὰ φῶτα τῆς. Οἱ Γάλλοι ἐπιδάται στὸ ἀντίκρουσμά τῆς ἀφῆσαν δυνατὲς ἀναφωνήσεις ἐνθουσιασμοῦ:

— Οὐρρά α!...

Ἐμεῖς οἱ ἄλλοι χαζεύαμε. Καὶ ἀπὸ μᾶς ὅσοι δὲν ἤρχοντο γιὰ πρώτη φορά, ἔκαναν τοὺς Τσιτοσάρνε. Ἐδῶ αὐτὸ ποῦ βλέπετε εἶναι ἡ Point—Rouge, ἐκεῖ τὸ φρούριον τοῦ Ἰφ ὅπου ἦταν φυλακισμένος ὁ Μόντε Χρήστος ἐκεῖ ἡ Notre Dame de la Garde ὅπου ἀνεβαίνει κανεὶς

84 μέτρα μὲ ὀδοντωτὸν ἀναβατήρα, παρακάτω ἡ ἐναέριος κινητὴ γέφυρα καὶ ἄλλα πολλά. Ἐπακολουθοῦν ραγδαῖαι ἐρωτήσεις γιὰ τὴ ζωὴ τῆς Μασσαλίας καὶ τοῦ Παρισιοῦ γιὰ τὰ συνήθεια τῆς Εὐρώπης, ἀνέκδοτα, τερατολογίαι, στατιστικὰς, συγκρίσεις καὶ ἄλλα παρόμοια. Ὑπάρχουν πάντοτε οἱ ἄνθρωποι ποῦ «ἔχουν ξαναέλθει» (ἔστω καὶ ἐκ περιγραφῶν τῆ συνεργασίᾳ ζωηρᾶς φαντασίας) οἱ ὁποῖοι εἶνε πρόθυμοι νὰ σᾶς δώσουν κάθε πληροφορία. Ὁ φίλος μου ποῦ ἔρχεται γιὰ πρώτη φορά, χορτασμένος πειὰ ἀπὸ ὅσα ἄκουσε μὲ τραβάει νὰ πάμε γιὰ ὕπνο γιὰ νὰ ξυπνήσουμε νωρὶς.

*
**

Πρῶτὴ τὴν ἄλλη μέρα δγαίνουμε στὴν Μασσαλία.

Πρώτη ἐντύπωσις εἶναι τὰ ἐπιβλητικὰ ἔργα τοῦ λιμένος, ἡ τάξις, ἡ πρακτικότης, ἡ καθαριότης ποῦ διέπει τὰ πάντα. Μόλις πατοῦμε στὴν ξηρὰ ὁ φίλος μου, ἐκφράζει μιὰ περίεργη, ἀλλὰ ψυχολογημένη ἀπορία. Ἀπορεῖ πῶς καὶ οἱ ἀχθοφόροι ἀκόμα μιλοῦνε.....Γαλλικὰ!

Ἐνα ταξὶ μᾶς ὠδηγεῖ στὸ ξενοδοχεῖο. Θυμοῦμεθα τὴν Ἀθήναν τὴν «λευκὴ πόλι». Ὅλα τὰ κτίρια ἐδῶ εἶνε μαῦρα ἀπὸ τὸν καπνὸ. Ὁ φίλος μου ἐρχίζει τὰς παρατηρήσεις καὶ τὰς συγκρίσεις. Σὲ κάθε γωνία τοῦ δρόμου νερὰ ἀφθονα καὶ κατακάθαρα ἀναδύζουσι ἀπὸ τὰ πεζοδρόμια καὶ κυλοῦν εἰς τὰ ρεῖθρα. Ὅλοι οἱ δρόμοι εἶναι καθαροὶ καὶ γυαλιστεροὶ ὡς πιᾶτα, ὡς παρκέτα χοροῦ χωρὶς ὑπερβολή. Θυμοῦμαστε τὴν σκόνην καὶ τὴν λειψυδρία τῆς Ἀθήνας ἐκπροσωπούμενα ἐπιζήλωσ ἀπὸ τὸν κ. Πάτση.

Ἄλλη παρατήρησις. Μέσα στὴν ἀπειρία τῶν ἐπιγραφῶν τῶν διαφόρων καταστημάτων δὲν δλέπεις πουθενὰ τὸ ὄνομα τοῦ καταστηματοῦρου ἢ τοῦ ἰδιοκτῆτου.

Στὶς μεγάλες στάσεις τῶν τραμ πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ συνωστισμοῦ εἶνε στημένα κινκιδώματα στὰ πεζοδρόμια μέσα ἀπὸ τὰ ὅποια περνᾷ κανεὶς μὲ τὴ σειρά του χωρὶς νὰ στριμγγώγεται. Καὶ ὅταν τὸ τραμ γμαίνει, ὁ εἰσπράκτωρ φωνάζει ἕνα «κομπλέ» καὶ δὲν μπαίνει κανεὶς πειὰ. Στὸ διάδρομο τοῦ ὀχήματος δὲν ἐπιτρέπεται κανεὶς νὰ σταθῇ ὀρθος. Ἐν τούτοις ὅμως ἀνεβαίνουν καὶ κατεβαίνουν ἀπὸ τὴν μπροστινὴν καὶ ἀπ' τὴν πρῶτην πόρταν ἀνευ διακρίσεως. Σ' αὐτὸ ἔμελλε ἔχουμε περισσότερη τάξιν. Τὰ δικὰ μας δὲ τραμ εἶνε πολυτελέστερα τῆς Μασσαλίας, καθὼς καὶ τὰ μόνιπα. Δὲν ἔχουμε ὅμως τὰ «ταξὶ» τὰ αὐτοκίνητα ποῦ μὲ μισὸ φράγκον τὸ χιλιόμετρο σὲ πᾶν ὅπου θέλεις.

Στὰ σιλιωτήρια ἐπίσης ξεπερνοῦμε τοὺς Μαρσεγιέζους. Φαντασθῆτε ὅτι σ' ἕνα σιλιωτήριο μὲ δέκα καρέκλες ὑπάρχουν μόνον δύο λουστροὶ.

Μετὰ τὴν πρώτη ἀπληστη παρατήρησι σ' ἕναν ξένο τόπον ἀρχίζει κανεὶς νὰ κυττάῃ τὸν ἑαυτὸ του. Ἡ πρώτη φροντίδα εἶναι τὸ ἐστιατόριον. Στὴ Μασσαλία κάθε ταξειδιώτης πρέπει νὰ δοκιμάσῃ τὴν γαστρονομικὴν τῆς «σπεσιαλιτέ», τὴν bouilla baisse. Ἡ μπουγιαμπάισσα γιὰ τὴν Μασσαλία, εἶναι ὅτι ὁ πατσᾶς γιὰ τὴν Ἀθήναν. Ἀποτελεῖται δὲ ἀπὸ φέτες φραντζόλας βουτηγμένες σὲ φαροζοῦμι καὶ ἀπὸ λανκοῦστες (κάτι μεταξὺ γαρίδας καὶ ἀστακοῦ) μὲ μαγιονέζα.

Μετά τὸ ἐστιατόριον τὸ κουρείον. Ἐδῶ ὁ φίλος μου τὴν ἔπαθε σὰν ἐπαρχιώτης. Ὁ μπαρμπέρης ἐθεώρησε καλὸν νὰ τοῦ προτείνῃ μὲ τὸ γλυκύτερον μειδίαμα ἕλας τὰς περιποιήσεις τῆς τέχνης του τὰς ὁποίας ἔβαλεν εἰς ἐνέργειαν πρὶν πάρῃ κἂν ἀπάντησιν. Ἔτσι ἕνα ξύρισμα ἐπληρώθη δώδεκα φράγκα, δηλαδὴ τριανταεξὴ δραχμοῦλες, μὲ φριζιόν, πομάδες, μασάζ, ἀλκοόλ, μπριγιαντίνες, κολώνιες, μαντέκες, καὶ διάφορα ἄλλα ἀχρείαστα πράγματα. Κουρασμένοι ἀπὸ τὸ ταξίδι καὶ τὴν σαγῶνιὰ τοῦ κουρείου ἐμπήκαμε σ' ἕνα καφενεῖο. Ἐπεθαίναμε γιὰ νερό. Παραγγείλαμε ἕνα καφέ, δύο καφέδες, τρεῖς καφέδες, ἀλλὰ νερό δὲν κατορθώσαμε νὰ πιοῦμε. Ἐδῶ τὰ καφενεῖα δὲν δίνουν νερό. Τὸ πρᾶγμα ἦταν ἀπελπιστικό. Καὶ περισσό-τερον ἀκόμα, ἐπειδὴ οἱ καρέκλες δὲν εἶχαν διάμεσα σκαλώματα ἔπου ν' ἀναπαύῃ κανεὶς τὰ πόδια του κατὰ τὸν Νεοελληνικὸν τρόπον. Τὸ μόνον ρηξικέλευθον εἶνε ὅτι ἡ τιμὴ κάθε ποτοῦ εἶναι γραμμένη στὸ πιάτο καὶ τὸ γκαρσὸν κάνει τὸν λογαριασμὸν προσθέτοντας τοὺς ἀριθμοὺς τῶν πιάτων.

Ἀπὸ τὴν ἀμνηχανία τῆς δίψας μᾶς ἔβγαλε ἕνας φίλος Ρωμὸς ἐγκατεστημένος στὴ Μασσαλία, ποῦ περνοῦσε ἐκείνη τὴ στιγμή ἀπὸ τὴν Κανναμπιέρ, τὴν ὁδὸ Σταδίου νὰ ποῦμε. Οἱ Μαρσεγιέζοι εἶνε ὑπερήφανοι γιὰ τὴν Κανναμπιέρ καὶ λένε ὅτι «ἂν τὸ Παρίσι εἶχε μιὰ Κανναμπιέρ, θὰ ἦταν μιὰ μικρὴ Μασσαλία!!!».

Ὁ φίλος λοιπὸν ποῦ ἦταν ἐγκατεστημένος στὴ Μασσαλία (καὶ τέτοιοι τύποι πάντα βρίσκονται) ἀφοῦ τὰ παρέστησεν ἔλα μαῦρα καὶ κοροῦδεψε τὸν ἐπαρχιωτισμὸ μας, μᾶς ὠδήγησε σ' ἕνα ζαχαροπλαστεῖο ἔπου δίνουν καὶ νερό. Ἐπὶ τῆ εὐκαιρίᾳ αὐτῆ ἄρχισε τὲς συμβουλευτικὰς του τερατολογίαις, δύο τῶν ὁποίων ἐτήρησεν ἀπαρεγκλίτους ὁ φίλος μου καὶ ἔπαθε νίλες.

Ἡ πρώτη ἦταν νὰ δίνῃ «πουρμπουάρ» παντοῦ καὶ ἡ γενικότης τῆς συμβουλῆς τὸν ἔκαμε νὰ δίνῃ καὶ στοὺς χωροφύλακας ἀπὸ τοὺς ὁποίους ζητοῦσε πληροφορίας γιὰ τοὺς δρόμους καὶ τὴν καμαριέρα ποῦ ἄνοιγε τὴν πόρτα τοῦ ξενοδοχείου καὶ στὸ γκροῦμ ποῦ ἔφερεν τὸ φερὸ γιὰ τὰ παπούτσια καὶ στὲς πωλήτριες τῶν καταστημάτων καὶ στοὺς εἰσπράκτορας τῶν ὠτομπύς. Ἡ δευτέρα ἦταν νὰ λέγῃ «νὸ» στὸ κουρείο ὅταν τὸν ρωτοῦν ἂν θέλῃ τὸ ἕνα ἢ τὸ ἄλλο, γιὰ νὰ μὴν πληρώσῃ πάλιν δώδεκα φράγκα γιὰ ἕνα ξύρισμα.

- Θέλετε φριζιόν;
- Νὸ!
- Θέλετε Μασάζ;
- Νὸ!
- Θέλετε ἀλκοόλ;
- Νὸ!
- Θέλετε κρέμα;
- Νὸ!
- Θέλετε ποῦδρα;
- Νὸ!
- Θέλετε μόνο νερό;
- Νὸ!

—Ἐ! τότε εἰσθε ἔτοιμοι.
Καὶ ὁ φίλος μου μὲ τὰ «νὸ» ἐδῆλξε αὐτὴν τὴν φορὰ ἀπὸ τὸ κουρείο μὲ τὰ σαπούνια στὸ πρόσωπο.

Ἐπὶ τέλους ξεκινήσαμε γιὰ τὸ πολυθόρυβο Παρίσι. Γιὰ τὸ Παρίσι ποῦ τόσοσ κόσμος ὀνειρεύεται τὴ ζωὴ του, τὰ γλέντια τοὺς τῆ πρόδοῦ του. Τὶ νὰ εἶνε ἄραγε αὐτὸ τὸ Παρίσι; Σὲ λίγες ὥρες τὸ Ἐξπρές θὰ μᾶς ἔχει φανερώσει τὴν πραγματοποιήσιν αὐτοῦ τοῦ ὀνείρου. Μπήκαμε τὸ πρωὶ στὸ τραῖνο καὶ τὴν νύχτα εἴμαστε φθασμένοι στὴν περίφημη Gare de Lyon τὸν ἀχανῆ σταθμὸ τοῦ Παρισίου. Σκοτάδι. Φῶτα πολλά. Κίνησις μεγάλη. Αὐτοκίνητα, ταξί, ὠτομπύς, ὀμνυμπύς, σὲ δαιμονιώδη κίνησιν σὰν μυρμηκιὰς ἀτελειώτες. Περνάμε μέσα ἀπὸ τὰ πλημμυρισμένα σὲ φῶς μπουλδάρτα καὶ ἀνεβαίνουμε σ' ἕνα δωμάτιο τοῦ ἔκτου πατώματος ἑνὸς ξενοδοχείου. Εἶνε τὸ μόνο ποῦ βρίσκεται ἀδειανὸ ἀπὸ τὸν διεθνή κόσμον τῆς VIII Ὀλυμπιάδος ποῦ κατεστάλαξε στὸ Παρίσι.

Ἀνοίγω τὸ παράθυρο τοῦ δωματίου ποῦ βλέπει στὸ δρόμο. Κάτω στὰ πεζοδρόμια κόσμος πυκνὸς καὶ αὐτοκίνητα ἀμέτρητα. Ἡ κίνησις τῶν μὲ κάνει ἀσφαλῶς νὰ πιστέψω πῶς βρίσκομαι σὲ κανένα φρενοκομεῖο. Σηκώνω τὸ βλέμμα ψηλότερα. Ὁ ὀρίζων σκοτεινὸς καὶ μέσα του χιλιάδες φωτεινὰ στίγματα κολυμποῦν. Μόλις διακρίνεται ἡ κορυφὴ τοῦ πύργου τοῦ Ἀΐφελ καὶ τῆς Παναγίας τῶν Παρισίων καὶ τὸ καμπαναριὸ τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου. Ἐδῶ κοντὰ θὰ κυλάει καὶ ὁ Σηκουάνας. Καὶ παραπάνω θὰ σπάῃ τὸ γλέντι στὴν Μονμάρτη. Τὸ Παρίσι ζῆ καὶ εἶμαστε τόσο κοντὰ στὴ ζωὴ του. Νὰ λοιπὸν ἡ μεγάλη ζωὴ ἔπου κανένας δὲν ἐνδιαφέρεται γιὰ τὸ διπλανὸ του. Καὶ μὲν ἡ Ἀθήνα μὲ τὸ κουτσμπολιό σου. Καθὼς παρατηρῶ ἀπὸ τὸ ὕψος τοῦ ἔκτου πατώματος, μοῦ ἔρχεται στὸ νοῦ ἕνας διάλογος τοῦ Ροκαμβὸλ μὲ τὸν ἀδελφὸν του Ἀρμάνδου. Ὁ Ἀρμάνδος βλέποντας γιὰ πρώτη φορὰ τὸ Παρίσι ἀπὸ ψηλὰ μέσ' τὸν νυκτερινὸ του θόρυβο εἶπε γεμάτος ἀπὸ θαυμασμὸ:

—Ὁ πόλις ἀπέραντη, πόσαι ἀγαθοεργίαι εἶνε δυνατὸν νὰ βλαστήσουν εἰς τοὺς κόλπους σου!

Καὶ ὁ πεσσιμιστὴς καὶ πλέον πεπειραμένος Ροκαμβὸλ, ἀπήντησεν εἰς τὴν προσφώνησιν τοῦ Ἀρμάνδου:

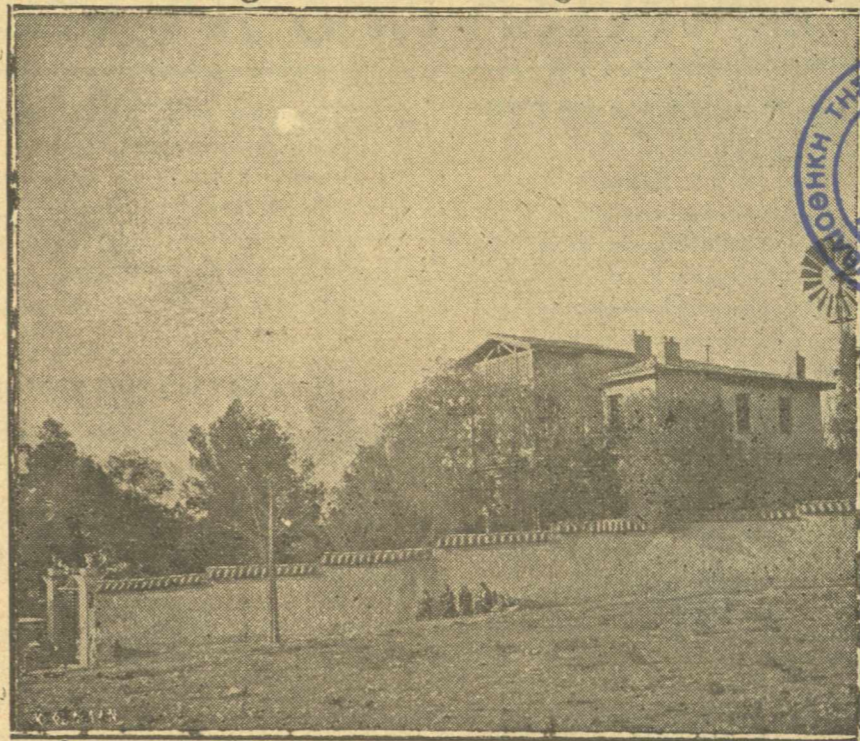
—Ὁ πόλις σκοτεινὴ, πόσα ἐγκλήματα ἐγκυμονοῦνται μέσα εἰς τὰς πτυχὰς σου.

Καὶ πράγματι τὸ Παρίσι κλείνει μέσα του τὴν τελευταία λέξιν τοῦ πολιτισμοῦ ὅσον καὶ τὴν τελευταία λέξιν τῶν φρικιαστικωτάτων ἐγκλημάτων...

Μὰ ὁ ὕπνος ἀπὸ τὴν κούραση σφαλνᾷ τα βλέφαρά μας καὶ μιὰ μεγάλη παύλα κλειδώνει τὲς πρώτες μας ἐντυπώσεις. Τὸ ταξίδι ἐτέλειωσε. Ἀπὸ αὔριον θὰ μποῦμε καὶ πάλιν εἰς τὴν πεζὴν πραγματικότητα. Γιατὶ εἶτε στὸ Παρίσι βρίσκει κανεὶς εἶτε στὴν Ἀθήνα, δὲν μπορεῖ νὰ καταλάβῃ τίποτε ἐξαιρετικὸ, ὅταν ἡ πρώτη ἐντύπωσις περάσει. Ἐκεῖνο μόνον ποῦ κάνει πραγματικὴ διαφορὰ στὸ Παρίσι ἀπὸ τὴν Ἀθήνα, εἶνε ὁ σεβασμὸς πρὸς τὴν τάξιν καὶ ἡ σχολαστικὴ τήρησις τῆς καθαρῆς. Κατὰ τὰ

ΜΙΑ ΠΡΟΤΥΠΟΣ ΕΙΔΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ

Ὁ «Παντογνώστης» πορακολουθῶν μετ' ἐνδιαφέροντος πᾶσαν ἐν Ἑλλάδι ἐμφανίζομένην ἐν παντὶ πρόοδον καὶ πᾶσαν ἐπιτελουμένην εὐλοκίως κοιταφειλῆ ἐργασίαν, δὲν δύναται νὰ μὴ σημειώσῃ μετὰ ἰδιαιτέρας χαρᾶς τὴν ἰδρυσιν Ἱεροτύπου παρ' ἡμῖν Κλινικῆς, ἢ χι μακρὸν τῶν Ἀθηνῶν καὶ παρὰ τὴν θέσιν Κυψέλης, ὀφειλομένην εἰς τὸν ζῆλον καὶ τὸ φιλοπρόοδον τοῦ γνωστοῦ παρ' ἡμῖν

ΤΟ ΣΑΝΑΤΟΡΙΟΝ ΤΟΥ * Δ. Π. ΒΑΣΙΛΕΙΔΗ

96 % Ἡ καταλληλοτάτη θέσις τοῦ Σανατορίου, ἡ διάταξις τοῦ ἐξαιρετικῶς ἀρμόζοντος πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ οἰκήματος, ὁ ἐφοδιασμὸς του διὰ τελειοτάτων φυσικοθεραπευτικῶν ἐγκαταστάσεων (Ἀκτίνων Ραϊνγκεν, Ὑψιτόνων ὑψισύχων ρευμάτων κλπ.), ἡ τάξις του καὶ ἡ ἀπαράμιλλος ἐν αὐτῷ καθαριότης, αἵτινες δικαίως ἀπέσπασαν τὰ ἐνθουσιώδη συγχαρητήρια τῶν ἐπανειλημμένων ἐπιθεωρήσεων τοῦ Ὑπουργείου Ὑγιεινῆς, καθιστῶσιν αὐτὸ μοναδικὸν εἰς τὸ εἶδος του.

Ἐδῶ μὲθα, πρὸς τὸ συμφέρον τῆς τόσον μαστιζομένης ὑπὸ τῆς φυματιώσεως ἑλληνικῆς κοινωνίας, νὰ ἰδρυνῶσι ταχέως πανταχοῦ καὶ ἄλλα παρόμοια φιλανθρωπικὰ ἰδρύματα, τιμῶντα τὴν ἑλληνικὴν ἐπιστήμην.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ (Δ/ΣΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΡΕΟΥΣ)

Καθίσταται γνωστὸν εἰς τοὺς κατόχους προσωρινῶν τίτλων (στεμμάτων) τοῦ Ἀναγκαστικοῦ Δανείου 1600 ἑκατ. 61)2% τοῦ 1922, ὅτι ἡ προθεσμία ἀνταλλαγῆς τούτων δι' ὀριστικῶν τίτλων, ἐνεργουμένης διὰ τοῦ ἐν Ἀθήναις Κεντρικοῦ Καταστήματος τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, παρετάθη καὶ αὐτὴς μέχρι τέλους Ἰουλίου ἔ. ἔ.

ἄλλα τὴν σιλουέττα τοῦ Παρισίου τὴν δίνει καλὰ ἕνα Γαλλικὸ τετράστιχο:

Cent tourelles
Des toits frères
Clochers grêles,
C' est Paris.
ΑΓΓΕΛΟΣ ΔΟΞΑΣ

Ἡ παρατεινομένη οὕτω προθεσμία διακόπτεται κατὰ τὸν χρόνον τῶν δύο προσεχῶν κληρώσεων ἡτοι ἀπὸ 20 Μαΐου μέχρι 10 Ἰουνίου ἔ. ἔ. ὁμοίως καὶ ἡ προθεσμία ὑποβολῆς ὑπευθύνων δηλώσεων παρὰ τῶν κατόχων στεμμάτων φυλασσόμενων εἶτε ἐν τοῖς θησαυροφυλακείοις τῶν ἐν Τουρκίᾳ Τραπεζῶν ὡς ἀνηκόντων εἰς τὴν περιουσίαν αὐτῶν ἢ εἰς ἰδιώτας εἶτε ἐν ἰδιωτικοῖς παρὰ Τραπεζαῖς χρηματοκιβωτίοις, παρατείνεται μέχρι τῆς ὡς ἄνω ἡμερομηνίας, ἄνευ τῆς διακοπῆς τῆς προηγουμένης παραγράφου.

Πέραν τῆς προθεσμίας ταύτης τὰ τε μὴ ἀνταλλαγήσόμενα στέμματα ὡς καὶ τὰ μὴ δηλωθησόμενα ὡς ἐγκαταλειφθέντα ἐν Τουρκίᾳ θεωροῦνται ὀριστικῶς ἄκυρα.

Δέον νὰ τονισθῇ ὅτι ἡ ἀνωτέρω χορηγομένη προθεσμία εἶνε ἡ τελευταία.

(Ἐκ τῆς Γεν. Διευθ. τοῦ Δημοσίου Λογιστικοῦ)

ἰτροῦ φυσικοθεραπευτοῦ κ. Β. Βασιλείδη. Ἡ κλινικὴ αὐτὴ πληροῦς τὴν ἐξοπλισμένην ἐστὶν ἐν Ἑλλάδι ἑπιτελουμένην ἐν εἰδικῆς ἐπισημοποιῆσ μεθόδου, καθαρῶς ἑλληνικῆς, τὰς περὶ τὴν σφαιρικὴν ἀνομιλίαν τῶν πνευμόνων, τῶν ἀρθρώσεων, αὐτῆς τῆς σπειριδικῆς σιτήρις κλπ. μ' ἐπιτυχίας ὀξυκῆς ἰάσεως καὶ ἀνευ ἀγκυλώσεως ἐν τῶν 2-4 μηνῶν καὶ κατὰ πιθανότητα

ΤΑ ΣΑΤΥΡΙΚΑ ΜΑΣ ΥΠΟ "VESPER"

ΟΜΙΛΙΕΣ Μ' ΕΝΑ ΓΑΪΔΟΥΡΙ

Θά τ' ομαδες, μωρέ, και σύ,
 στα χρόνια ετούτα, ποῦναι ἀλλόκοτα
 και κάθε πράμα ἀξία πήρε περισσή,
 γιά νά πουλιέται ὡς φασιανός κι' αὐτή ἡ ξυλό-
 θά τ' ομαδες, πῶς ἄημα [χοιτα,
 τόσα κατάντησαν μονάχα τὰ παράσημα.
 Καί σύμφωνα μὲ ἀπόφαση τοῦ Κράτους,
 εἶ κάποτε κι' αὐτὰ θά πᾶν καλιά τους.

Νά πᾶν. Δέ δίνω μήτε εἴκοσι λεφτά.
 Τί νά τὰ κάνεις, δὲ ζωντόβολο, κι' αὐτὰ,
 — γιά σκέψου το λιγάκι —
 ἀφοῦ δὲν εἶναι πιά Ρωμῆος δίχως λιλάκι;

Μὰ σάμπως, δὲ γαϊδούρι,
 νά μὴ σοῦ καλοφάνηκε ἡ κουβέντα
 και σούφρωσε τὴ μούρη,
 σὰ νά σοῦ δόσαν ρετινόλαδο μὲ μέντα.
 Μὲς σιοῦ σιδέρου, φαίνεται, τὸ βράοιμο
 θά πρόσμενες και σὺ κάποιο παράσημο,
 και τώρα βλέπεις πῶς μιὰ δόξα εἶναι νά χάσεις
 πρῶν, φουκαρῶ μου, μιὰ σταλιά τὴ δοκιμάσεις.

Κι' εἰως — τί νά σοῦ πῶ, μὰ τὴν ἀλήθεια! —
 δὲν ἔχεις ἄδικο.

Ἐδῶ, μωρ', ἄλλοι μὲ μυαλό ἀπὸ κολοκύνθια
 κι' ἄλλοι πὸν τῶχουνε τὸ Κράτος σὰν ἀγάδικο.
 Ἐδῶ, μωρ', ἄλλοι πὸν σταυρώσανε ντουνια,
 πὸν ὡς και τοὺς Ἁγίους πιά μπαγλάρωσαν ἀνά-
 κι' ἄλλοι ἀπὸ σένα πιδ τετράποδα, [ποδα

πὸν δὲ γροικοῦν πὸν φτάνουνε τὰ ἐννια,
 κι' ἄλλοι πὸν φάγαν τοῦ ναοῦ τὸ καταπέτασμα,
 φορτώθηκαν μετᾶλλα δίχως ξέτασμα.

Ἡ μὲ χαμόγελο ἐλαφρόγλυκο κι' ἄβρὸ
 πῆραν σιὰ σιγήνια τους, δὲ μάτια μου, προχέι-
 κι' ἕνα σταυρὸ κρεμάσαν τοῦ Σωτήρος, [ρωσ
 ἀντὶ νά τοὺς κρεμάσουν σιὰ Σταυρὸ.

Τοῦλάχιστο σὲ σένα, δὲ ζωντόβολο,
 πὸν πᾶς σειστὸ και κουνιστὸ
 — κι' ἄς λὲν πῶς δὲν ἀξίζεις οὔτε διώβολο,
 κι' ἄς λὲν πῶς εἶσαι κι' ἄσημο —
 σ' ἀξίζει τοῦ Σωτήρος τὸ παράσημο,
 γιὰ τὸλάχιστο σειστὸ και κουνιστὸ,
 κεῖ ποῦναι οἱ Ἄγιοι Τόποι,
 ἐσήκωσες μιὰ μέρα τὸ Χριστὸ,
 τιμὴ πὸν δὲν τὴν ἔτυχαν οἱ ἀνθρωῶποι.

ΥΠΟΥΡΓΗΣΙΜΟΙ

Μὲ τὴ χάρη τῶν Ἁγίων
 κι' ὑπὸ τοὺς ἀφροὺς ρετινίας,
 σιὰ δωδέκατο Ὑπουργεῖον

ἔγινε ὑπουργός... Δουζίνης.
 Τὴν δ' ὑπόμεινε ἐπὶ θύρας
 ὑπουργός πιά ὁ κὺρ Φιλύρας.
 Μὰ προσμένει χολοσκάνει
 κι' ὁ Βεδολλόπουλος ὁ πάνν,
 και λυπεῖται ἕως θανάτου
 μὴν τοῦ πάρω τὴ σειρὰ του.

ΣΕΡΕΝΑΔΑ ΣΤΟΝ ΚΥΡ ΠΑΤΣΗ

Τὸ σκοτάδι μᾶ, σκεπάζει, ποῦμασε δίχως σακκά-
 [κι.
 Ζέστη, π' ὃ μᾶς παλαβώνει! Κῆρθαμε σιασβά
 [κουτσά,
 σερενάδα τὰ σοῦ ποῦμε τριγυρονόντας σιὰ σοκ
 [κάκια
 κι' ἀφοῦ ἐγεύθημεν, κὺρ Πάτση, τοῦ μεσου-
 [χιουῦ πατσῶ.

Ἄ, κὺρ Πάτση μας, γιά πὲς μας, και παράτα τὰ
 [γινάτια
 πότε ὁ Δῆμος πιά θά φτιάσει κι' ἕνα πάροκο
 [δροσερό;
 Πότε θά μᾶς προμηθέψεις κι' αἰγιότικα κανά-
 [τια,
 κᾶν αὐτὰ νά μᾶς δροσιζοῦν ὡς πὸν νᾶρθει τὸ
 [νερό;

Πότε ἡ σύμβαση θά λήξει μὲ τοὺς γαλατάδες
 πὸν μὲ τρόπο κι' ἀνθρωπιά, [πιά,
 γιά νά φτιάσουνε τὸ γάλα,
 σιῆς δεξαμενῆς τὰ βάρη δὲν ἀφίσανε οὔτε
 [στάλα;

Θά κρεπάρουμε ἀπ' τὴ ζέστη. Τὸ σκοτάδι μᾶς
 [σκεπάζει.
 Δὲ βαστοῦμε πιά, κὺρ Πάτση. Κι' ἂν γδυσθῶμε,
 [τί πειράζει;

Ἦ Ἀθήνα, πρώτη χώρα, πῶς σ' ἀλλάξαν τώρα
 [οἱ χρόνοι;
 Πόλις εἶσαι, γιά καμίνι; Τί κονφόβραση εἶν'
 [αὐτή;
 Λυσσασμένος ἀπ' τὴ δίψα δρώνει ὁ κόσμος και
 [ξεδρώνει
 Καί μονάχα τοῦ Δημάρχου δὲν ἰδρώνει πιά
 [ταυτί.

ΤΙΜΟΛΟΓΙΑ ΚΡΕΑΤΩΝ

Πάλι ὁ λόγος γιά τιμὴ
 μὲς στὸν κύκλο τῆς παρέας:
 «Νά! ἀκριβαίνει τὸ ψωμί
 κι' ἀκριβαίνει και τὸ κρέας!»

Κ' ἕνας πὸν λαιμὰ κοιτᾶ
 μὲς σιτὴ σάρπα τυλιχτὰ
 και πιδ κάτω... — Θεέ μου, γδύμια! —
 μιὰ πιηχτὴ μασάει βλαστήμια:

«Ρέ, μονάχα τὰ ψαχνὰ

θηλυκῶν — ποιὸς τὰ ξεχνᾶ; —
 πὸν γυρίζουν ντεκολτέ,
 δὲν ἀκριβήσαν ποτέ...»

ΒΟΥΛΗΣ ΓΛΕΝΤΙΑ

Τῶν καυμάτων ὁ καιρὸς τῶν κυρικῶν.
 Τῶν μυαλῶν πὸν νεροουλιάζουν
 ἡ Βουλὴ μας εἶν' ἀπόδειξις κ' εἰκὼν.
 Ὅλοι βρίζουν ἐκεῖ μέσα κι' ὄλοι οὐρλιάζουν,
 κοκκινίζοντας καθὼς κοκκινογούλιον.
 Ρε, Βουλὴ εἶναι τάχα αὐτὴ γιά... Κ υ ν ο -
 [β ο ὄ λ ι ο ν ;

ΜΟΥΣΙΚΟΤΕΧΝΙΚΑ — ΤΕΧΝΟΚΡΙΤΙΚΑ

ΜΕΛΑΓΧΟΛΙΑ

Μονότονη ψυχάλα, ποῦχει ἀρχίσει
 Μέσα σιὰ βράδν, μοιάζει σὰ νά κλαίει
 Κι' ἕνα τραγουδι θλίψης σιγολέει,
 Γιά τὸ σκοτάδι ποῦρθε νά νικήσει

Τὸ λίγο φῶς τῆς μέρας ποῦ θά σβύσει.
 Μὲς σιὰ σούρουπο ἡ πόλι τώρα πλέει
 Κ' ἡ θαμπάδα, πὸν σ' ὄλα πάνω ρέει,
 Γραμμὲς ἀβέβαιες γύρω ἔχει σκορπίσει.

Βαριὰ ψηλὰ τὰ σύννεφα περνᾶνε,
 Κ' οἱ λεύκες, ἄκου, ὦ φίλη, ψιθυρίζουν
 Σὰν μυστικὰ ποῦ ὀλόπικρα θὲ νᾶναι.

Ἀχνὲς σκιὲς σιὸς δρόμους τριγυρίζουν
 Καί κάπου ἐκεῖ μιὰ νέα σταματημένη
 Κάποιονε πὸν δὲν φτάνει θά προσμένει.

ΣΠΥΡΟΣ Μ. ΚΑΜΗΛΑΕΡΗΣ

(Ἀπ' τὴν ἀνέκδοτη συλλογὴ ΠΡΟΣ ΤΟ ΦΩΣ)

ΠΡΩΤΟ ΒΡΑΔΥ

Ἀπὸ τὸ «Εἰκονογραφημένο βιβλίον τὸ δίχως
 εἰκόνες» τοῦ Ἀνδρῆσεν.

Μέσα σιτὴ βαθειὰ νύχτα, αὐτὰ εἶναι τὰ ἴδια τὰ λόγια
 τοῦ φεγγαριοῦ, ἐγλύστησα ἀνάμεσα ἀπὸ τὸν ξάστερο ἀέ-
 ρα τῶν Ἰνδιῶν.

Καθρεφτιζόμενα σιὰ δρόμο και οἱ ἀχτίδες μου προ-
 σπαθοῦσαν νά περάσουν ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ πυκνὰ πλέγματα
 τῶν πλατανιῶν ποῦ ἔγερναν σὰν μεγάλα καυκιὰ χελώνας.

Μέσα ἀπὸ τὸ δάσος πετάχτηκε ἕνα κορίτσι, μιὰ Ἰνδι-
 ἀνα, λαφρὰ σὰν ζαρκάδι και ὄραία σὰν Εῦα.

Ἦτανε τόσο φειδῆ τόσο γοητευτικὴ και χτυπητὴ ἡ
 φάνισι αὐτὴ ἡ θυγατέρα τῶν Ἰνδιῶν.

Μποροῦσα ἀνάμεσα ἀπὸ τὴν ἀπλή σίερα νά διακρί-
 νω τὴν σκέφι.

Τ' ἀγγαθωτὰ κλωνάρια ἔσχεζαν τὰ σαντάλια της, μιὰ
 προχωροῦσε τρέχοντας.

Τὰ ἀγγίμια γυρίζοντας ἀπὸ τὸ ποταμὸ ὅπου ἔσβυσαν
 τὴ δίψα τους ἔφευγαν φοβισμένα, γιὰ τὸ κορίτσι κρι-
 τοῦσε σιὰ χέρι ἐν' ἀναμμένο λυχνάρι.

Μποροῦσα νά διακρίνω τὸ δροσερὸ αἶμα μέσα σιὰ
 λεπτὰ της δάχτυλα καθὼς τὰ κοίλωνε γιά προφύλαξι ἀπά-
 νω ἀπὸ τὴ φλόγα.

Ἐζύγωσε σιὰ ποτάμι, ἔσκυψε, ἔβαλε τὸ λυχνάρι ἐπὶ
 νω σιὰ ρεῦμα τοῦ ποταμοῦ, κι' αὐτὸ γλύστησε πέρι.

Ἡ φλόγα ἀνεβοκατέβαινε σὰ νᾶθελε νά σβυστῆ.

Ἀλλὰ ἔμεινε ἀναμμένο και τοῦ κοριτσιοῦ τὰ μαῦρα
 ἀστραφτερά μάτια πίσω ἀπὸ τὰ ματόκλαδα — μακρὰ με-
 ταξένια κρόσσια ἀκόλουθοῦσαν μὲ βλέμμα λαχτάρου.

Ἦξερε πῶς ἂν τὸ λυχνάρι ἐξακολουθοῦσε νά καίη ὡς
 ἐκεῖ ποῦ τὰ μάτια της μποροῦσαν νά τὸ ἀκολουθήσουν ὁ
 ἀγαπημένος της ἐξοῦσεν ἀκόμα μὰ ἂν σβυνόταν προ-
 τήτερα αὐτὸς θά εἶχε πεθάνει.

Καί τὸ λυχνάρι ἔκαιε κι' ἔλαμπε.
 Ἐπεσε σιὰ γόνατα και προσευχήθηκε. Κοντὰ της,
 σιὰ χόρτο κοίτονταν ἕνα γλυστερὸ, συχαμερὸ φεῖδι, μιὰ
 αὐτὴ συλλογιζόνταν μόνο τὸν Βράχμαν και τὸν ἀγαπη-
 μένο της.

— «Ζῆ!» ἐφώνησε χαρούμενη.
 — «Ζῆ!» ἀντήχησε πέρ' ἀπὸ τὰ βουνὰ ἡ ἠχὴ «ζῆ!»

ΚΑΤΙΝΑ Γ. ΠΑΠΑ

Ο "ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΗΣ",

Πωλεῖται

Εἰς ὅλα τὰ Βιβλιοπωλεῖα και Περίπτερα

Τραυματιῶν

Ἐκαστον τεύχος ἀντὶ δραχ. 3

Ο ΣΑΤΥΡΟΣ

Ἀπὸ τὸ παράθυρον ἐφαίνετο ὁ ὄριζων πορφυρούμενος ἀπὸ τὰς ἐλαφρὰς ἀναλαμπὰς τοῦ λυκόφωτος. Εἰς τὸ δωμάτιον ἐπιπτεν ἡ πρώτη σκιά καὶ ὁ Φιλοποίμην ξαπλωμένος οἰκειότατα εἰς τὸ ντιβάνι ἠρέσκετο νὰ θαυμάζη διὰ μυριοστήν φορὰν τὰ μάτια τῆς ἀγαπημένης φίλης του Ἐλπινίκης.

—Ὅστε ἐπιμένεις ;

—Καὶ γιατί ὄχι ; ἀπήντησεν ἐκείνη.

—Μὰ δὲν βλέπω κανένα πρακτικὸν σκοπὸν.

—Καὶ εἶνε ὑποχρεωμένη μία κόρη ν' ἀποβλέπη εἰς πρακτικὸν σκοπὸν ; Ἡ καλλιτεχνία εἶνε ἡ ὀρειότερα ἐνασχόλησις. Ποῦ βλέπεις τὸ κακὸ ; Πηγαίνω στὸ Πολυτεχνεῖο καὶ μαθαίνω γλυπτική. Ἐ, κ' ἔπειτα ;

Αὐτὸ δὲν εἶνε καθόλου σωστὸ. Ἐνα κορίτσι ἔχει τόσας ἄλλας σπουδαιότερας ἀσχολίας εἰς τὸ σπῆν. Ἐπὶ τέλους ν' ἀσχολῆθῃς στὴ φιλοσοφία, τὸ εἶνε ὄν.

—Ὁὐφ !

—Στὴ μουσική... μάλιστα. Ἀλλὰ στὴ γλυπτική ! Τί βρίσκεις ;

—Βρίσκω τὴν ἀθανασία... Ὁ γλύπτης εἶνε μικρὸς Θεός. Δημιουργεῖ ἐκ τοῦ μηδενός. Ἐπειτα εἰς τὰς ἄλλας τέχνας δὲν με ὠθεῖ καμμία κλίσις. Ἄ, ἡ γλυπτική, θεία τέχνη, τώρα μάλιστα ποῦ θὰ ἐργάζομαι ἐκ τοῦ φυσικοῦ.

—Δηλαδή ;

—Νά, θὰ ἔχωμε μοντέλα γυμνὰ σώματα.

Ρίγος διέτρεξε τὸ σῶμα τοῦ Φιλοποίμενος, ὡς νὰ ἐδέχθη βέλος κατὰστηθα. Καὶ ὅσῳ ἔβλεπε νὰ γελᾷ ἀπαθῶς τὸ χαριτωμένον ἀλλ' ἀπειθὲς ζεῖνον πλάσμα καὶ ἀντίκριζε εἰς τὰ φλογερὰ ἐκεῖνα μάτια μίαν ἐπιμονήν, τόσῳ ἠσθάνετο τὸν ἑαυτὸν του παραγκωνιζόμενον, ταπεινουμένον.

—Γυμνὰ σώματα... ἐκ τοῦ φυσικοῦ...—ἐτραύλισε—καὶ ἀνδρικά βέβαια σώματα. Ἐ, καὶ εἶνε σωστὸ αὐτὸ γιὰ μιά κόρη καὶ λέγεται πρόοδος αὐτὸ ;

Εἰς τὰ στήθη τοῦ Φιλοποίμενος ἐμαίνετο ἡ ἀγανάκτησις, ἐνῶ τὰ μάτια τῆς Ἐλπινίκης εἶχαν προσηλωθῆ ἔξω εἰς τὰ ρόδινα σύννεφα, τὰ ὁποῖα ἀπετέλουν τὴν ἀλουργίδα τοῦ ἡλίου, λησμονηθεῖσαν ἐκεῖ κάτω εἰς τὸ ἄκρον κατὰ τὸν ἐξαφανισμὸν του. Ὁ Φιλοποίμην ἔβλεπε μὲ τὴν ταραγμένην φαντασίαν του ἀπιστοῦσαν τὴν φίλην του—καὶ περιεσσότερον: παραστρατοῦσαν. Τὴν ἐφαντάζετο ἐμπρὸς εἰς γυμνὰ ἀνδρικά σώματα νὰ τὰ μελετᾷ, νὰ τὰ πιάνη διὰ νὰ δώσῃ τὴν κατὰλληλον στάσιν καὶ ἡ ζήλεια ἐδάγκωσε τὴν καρδιά του. Τὴν ἠθέλεν ἀφωσιωμένην σ' αὐτόν. Πί θὰ ἦτο πλέον αὐτὸς δι' αὐτήν ; Ἐνα μοντέλο διὰ νὰ περνᾷ τὴν ὥραν της, διὰ νὰ διασκεδάζῃ ὅταν θὰ ἀνεκαίετο ἀπὸ τὴν καλλιτεχνικὴν της ἐργασίαν.

Ἐκείνη, βυθισμένη εἰς τὰ ὄνειρα τοῦ μέλλοντος, ἐφαίνετο ὅτι δὲν τὸν ἐπόσεχε.

—Μὰ ἐπὶ τέλους τί σκέπτεσαι τόσο πολὺ, τί εἶνε αὐτὸ ποῦ βασανίζει τὸ μυαλό σου ;

—Πῶς νὰ εὐρῶ ἕνα μοντέλο, ἕνα ἄνδρα.... γιὰ ἕνα πολὺ ἰδιότροπο ἔργο.

Ὁ Φιλοποίμην πλήρης ὀργῆς ἐσηκώθη ἀπότομα καὶ ἔφυγε χωρὶς νὰ τὴν χαιρετίσῃ, ἐνῶ ἡ Ἐλπινίκη τῆς ὀ-

πία ἔως τώρα ἡ μόνη ἀσχολία ἦτο νὰ ἀποστηθίσῃ τὰ ἐρωτικά γράμματά του, εἶχε περιπέση εἰς ἔκστασιν, προσηλωμένη εἰς μίαν ἄλλην λατρείαν, ποῦ τῆς ὑπέσχετο δάφνας.

II

Ἡ χαρὰ τῆς Ἐλπινίκης δὲν συγκρατεῖται. Εἶνε εὐχαριστημένη, σχεδὸν ὑπερήφανη διότι ἔπειτα ἀπὸ ἐνὸς μηνός ἐργασίαν ἐτελείωσε τὸν Σάτυρον της, τὸ πρῶτον γλυπτικὸν ἔργον της. Τὸ ἐνεπνεύσθη εἰς στιγμήν εὐτυχῆ καὶ τὸ ἐξετέλεσεν ὑπὸ τὰς ὀδηγίας τοῦ καθηγητοῦ αὐτῆς.

Καὶ τώρα, τὸ μετεκόμισε ἐκ τοῦ Πολυτεχνεῖου εἰς τὸ δωμάτιον της καὶ ἐμπρὸς εἰς τὴν ἐκ γύψου προτομήν, στηριζομένην ἐπὶ κομφῆς βάσεως, καμαρώνει τὸ ἔργον της, διὰ τὸ ὁποῖον τόσους εὐμενεῖς ἤκουσε λόγους. Τώρα παρατηρεῖ καὶ αὐτὴ πόσον τέλειαι εἶναι αἱ γραμμαὶ τοῦ προσώπου, μὲ ἐκεῖνα τὰ μῖτια τὰ περιεργα, τὰ πονηρά, σὰν νὰ γελοῦσαν, μὲ τὰ χεῖλη τὰ σκωπτικά, τὰ ἐλαφρῶς συσπώμενα, μὲ τὸν λαιμὸν τὸν εὐγραμμον, μὲ μίαν πρόωρον ρυτίδα ἐπὶ τοῦ μετώπου, μὲ ἕν χαμόγελον σιτανικόν. Ἡ πλαδαρότης τῶν παρεῖων, ἡ ἀτημέλητος ἐπὶ τοῦ ὤμου ἀνάδεσις τῆς χλαίνης, ἡ οὐλὴ κόμη, ὅλα ἀποτελοῦν ἕν σύνολον πρὸς τοῦ ὁποῖου καθηλώθη ἡ νεαρά καλλιτέχνης. Εἶνε ἡ πόσις ἐπιτυχία της, τὸ πρῶτον μεῖδιωμα τῆς δόξης... Καὶ τὸ ἀγαπᾷ τὸ λατρεῖται.

«Ὅταν θὰ γίνῃ—σκέπτεται—ἐπάνω σὲ μάρμαρο ποῦ μόνη μου θὰ ἀνέβω στὸ Πεντελικὸ νὰ ἐκλέξω, τί ὄμορφο ποῦ θὰ εἶναι ! Ὅθι λάμπῃ εἰς τὸ φῶς, θὰ πάρῃ μιά νέα ζωή...»

Τὸν ἐνθουσιασμὸν της διέκοψε μιά σκιά.

Ἦτο ὁ Φιλοποίμην, ἐρχόμενος νὰ τὴν ἰδῆ, ἔπειτα ἀπὸ ἕνα μῆνα, ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποῦ ἔφυγε θυμωμένος.

Τὴν χαιρετίσθη ψυχρά. Ἐκείνη δὲν ἐκινήθη ἀπὸ τὴν θέσιν της. Ἐξοῦσε εἰς μίαν ἰδικήν της ἀτμόσφαιραν, ἄλλα πλάσματα τὴν περιτριγύριζαν νοερώς.

Δὲν ἐτόλμησε νὰ καθῆσθαι πλησίον της καὶ ἀφῆκε τὸ σῶμα του νὰ πέσῃ ἀνόρεκτα εἰς ἕν κάθισμα. Τὸ δωμάτιόν της ἦτο τώρα διαφορετικόν. Εἶχε μεταβληθῆ εἰς ἐργαστήριον. Μία ἀταξία καλλιτεχνικὴ ἐπεκράτει. Ἐργαλεῖα, τεμάχια πηλοῦ, μικρὰ προπλάσματα, λινάτσες, σχέδια, περιοδικὰ εἰκονογραφημένα, ἦσαν ἀτάκτως ἐρριμμένα εἰς τὸ ντιβάνι, εἰς τὸ τραπέζι. Τὰ τζάμια ἐκάλυπταν κυανὰ παρατετάσματα τὰ ὁποῖα ἐμετρίαζαν τὸ φῶς. Εἰς τρίπους ὑψοῦτο εἰς μίαν γωνίαν.

—Δὲν θὰ μ' ἐπερίμενες... τῆς εἶπε μὲ ἕνα παραπονεμένον ὄφος.

—Ἀπ' ἐναντίας, ἀνέμενα τὴν ἐπίσκεψί σου, τοῦ ἀπήντησε μὲ μίαν ἀπόλυτον γαλήνην.

—Ἦλθα διὰ νὰ σὲ θαυμάσω ἀκόμη μιά φορὰ.

—Ἐμέ ; Μὲ κάνεις νὰ γελῶ. . . Ἄλλως τε ἔχεις νὰ θαυμάσῃς ἄλλα πράγματα, τὰ ὁποῖα ἐθαύμασαν καὶ τόσοι ἄλλοι.

Καὶ ἔδειξε τὰ ἔργα της.

—Νὰ ζητοτυπήσω θέλεις νὰ πῆς.

—Ἄ δά, δὲν πιστεύω νὰ ἀγαπᾷς τόσῳ πολὺ μιά κόρη ποῦ βλέπει ἀνδρικά σώματα...

Ὁ Φιλοποίμην προσεποίηθη ὅτι δὲν ἄκουσε.

Τὴν εἶδε νὰ προσηλώνῃ τὰ μάτια της ἀπέναντι. Διήθνη καὶ αὐτὸς τὰ ἰδικὰ του πρὸς τὸ ἴδιον μέρος.

—Πιστεύω νὰ σοῦ ἀρέσῃ αὐτὸ ἐκεῖ... τοῦ λέγει. Βλέπεις, προώδευσα ἀρκετά.

Ὁ Φιλοποίμην εἶδε μίαν προτομήν, τὸν «Σάτυρον», ὅστις ἐκ τῆς θέσεως ἐφαίνετο σὰν νὰ παρακολουθεῖ τὴν συνομιλίαν μὲ μίαν στοργὴν εὐγνώμονα πρὸς τὴν Ἐλπινίκην, μὲ ἕνα σαρκασμὸν δι' αὐτόν.

—Προώδευσε στὴ τέχνην διὰ νὰ ὀπισθοδρομήσῃς στὴν ἀγάπῃ. Ἐλπινίκη, νοιώθω ἕνα κενὸ στὴν καρδιά μου.

—Τὴν καρδιά σου αὐτὴ θὰ τὴν κάμω ἀπὸ πηλὸ καὶ θὰ σοῦ τὴν προσφέρω. Εἶναι κρῖμα νὰ ὑποφέρῃ ἡ καυμένη τὸσον πολὺ...

Καὶ εἶπε τὰς λέξεις αὐτὰς μὲ ἀδιαφορίαν, ἡ ὁποία ἐπλήγωνε βαθύτερα ἀπὸ τὴν εἰρωνείαν.

Ἡ περιφρόνησις τὸν ἐξώργισε. Ἦσθάνετο δι' αὐτὴν ἕνα αἰσθημα στοργῆς, ποῦ ἔμοιαζε μὲ ἕνα ὄραϊον ἄνθος τὸ ὁποῖον βλέπομεν δροσερόν, ἀλλ' ἐπάνω εἰς ἕνα τάφον φυτρωμένον. Εἶδε τὰ ροδοστεφάνωτα ὄνειρα του νὰ καταρρέουν ὑπὸ τὴν ἰσχυρὰν ἐπίδρασιν ἐνὸς γυψίνου προπλάσματος.

Ἠγέρθη καὶ ἐπλησίωσε εἰς τὸ τραπέζι, ἀφοῦ προηγουμένως ἔρριψεν ἕνα βλέμμα παρατεταμένον εἰς τὴν Ἐλπινίκην, ἡ ὁποία τοῦ ἐφάνη σὰν ἕνα ἄγαλμα ἀπὸ χιόνι. Ἐκύτταξε τὸν Σάτυρον καὶ τὸν εἶδε τώρα, ποῦ ἦτο πλαγίως, νὰ μειδιᾷ σαρκαστικώτερα, τοῦ ἐφάνη ὅτι περιπαίξε τὴν πίστιν του, τὸν ἐρωτᾷ του ἐκεῖνο τὸ ἄψυχον, τὸ ὁποῖον ἐξωντάνευσε ἐκεῖνης ἡ τέχνη, ὅτι ἔμοιαζε ἡ μορφή ἐκείνη, μὲ κᾶ τοιον παλαιὸν ἀντίζηλόν του. Συνεκλονίσθη, ἐκύτταξε τὴν Ἐλπινίκην, ἡ ὁποία εἶχε πάρῃ ἕνα περιοδικὸν εἰς τὰ χεῖρα της καὶ τὸ ἐξεφύλλιζε, ἐκύτταξε καὶ πάλιν τὸν Σάτυρον ὁ ὁποῖος ἐξηκολούθει νὰ μειδιᾷ τὸ σκωπτικὸν μεῖδιωμα. Καὶ ριπτόμενος τότε κατὰ τοῦ αἰτίου τῆς ἀδιαφορίας της, ὡσὰν νὰ ἠθέλε νὰ πνίξῃ τὸν δήμιον τῆς εὐτυχίας του, μὲ ἕν ῥάπισμα περιφρονητικόν, ἀνέτρεψε τὴν προτομήν, ἡ ὁποία κρημισθεῖσα ἀπὸ τὴν βάσιν της ἐκυλίσθη μετὰ πατάγου εἰς τὸ πάτωμα.

Κραυγὴ ἐκπλήξεως καὶ στεναγμὸς πόνου ἠκούσθη ταυτοχρόνως. Ἡ Ἐλπινίκη ἐντρομος ὄρμησε, τείνουσα τὰ χεῖρα νὰ προλάβῃ τὴν πτώσιν, νὰ σώσῃ τὸ εἶδωλον τῆς τέχνης της, τὸν ἀγαπημένον της Σάτυρον. Ἀλλὰ δὲν ἐπρόφθασε. Καὶ ὅταν εἶδε τὸ ἔργον της ἄμορφον σωρὸν συντριμμάτων, ἔφερε τὰ χεῖρα εἰς τὸ πρόσωπον φωνάζουσα—

—Δυστυχία ! Πάει ὁ Σάτυρός μου !..

Ἐκεῖνος ἠτένησε μὲ βλέμμα ἀγρίας χαρᾶς τὰς παρεῖας τοῦ Σατύρου οἰκτρῶς τεμαχισμένης, τὴν ὄρα ἀκρωτηριασμένην, τὸν λαιμὸν συντετριμένον, τὰ χεῖλη—τὰ εἰρωνικά ἐκεῖνα χεῖλη—διερηγμένα. Ἐν μόνον ἄρτιον διεσώζετο ἐπάνω εἰς τὰ ῥεῖπια τὸ μέτωπον, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου διεγράφετο πικρὸν σκῶμμα ἡ ρυτίς.

III

Ὁ Φιλοποίμην δὲν ἠμπόρεσε ν' ἀρθρώσῃ λέξιν. Μόλις εἶδε τὴν Ἐλπινίκην νὰ δακρύζῃ, αὐτὴν ποῦ ποτὲ δι' αὐτὸν δὲν εἶχε ποσὴν ἐγκατέλειπε τὸ ἐργαστήριον της, ἐνῶ ἡ μετάνοια καὶ ἡ ἀγανάκτησις—τὰ δύο αὐτὰ ἀντίθετα συναισθήματα—ἐπάλαιον μέσα του. Ἐστριψε πρὸς τὸν δρόμον, εἰς τὸ ἄκρον τοῦ ὁποῖου διεγράφετο θαυμάσια ὁ Παρθενῶν, πορφυρούμενος ἀπὸ τὰς ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου, τὰς ὁποίας δύνω ἐσκόρπιζε γύρω ἀσώτως ὡς ὕστατον ἀρεισθόν.

Ἐκύτταξε προσεκτικώτερα. Αἱ στήλαι τοῦ Παρθενῶνος τοῦ ἐφαίνοντο σὰν τεράστια δάκτυλα ἐνός ἐκδιωκτοῦ. Καὶ κατησχημένος ἐχαμήλωσε τὴν κεφαλὴν διὰ νὰ μὴ ἀντικρύσῃ τὰ φοβερὰ ἐκεῖνα χέρι. Ἐσκέφθη νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Ἐλπινίκην, καὶ ὡς ἐνοχος ἐνός ἐγκλήματος κατὰ τῆς τέχνης νὰ ζητήσῃ συγγνώμην. Ἀλλ' ἐπρότιμῃσε νὰ τὴν ἀφήσῃ μόνην μὲ τὴν γλυπτικὴν της, αὐτὸς δὲ νὰ ζῇ μὲ τὴν ἀνάμνησιν τῆς μεγάλης του ἀγάπης...

Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΘΕΑΤΡΙΚΑΙ ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ

Ο ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ

ΣΑΤΥΡΙΚΟ ΔΡΑΜΑ ΣΕ ΤΡΙΑ ΜΕΡΗ

ΘΕΟΔ. Ν. ΣΥΝΑΔΙΝΟΥ

Ὁμολογῶ, ὅτι δὲν ἐσκεπτόμην νὰ γράψω γιὰ τὸ ἔργο τοῦ κ. Θ. Συναδίνου, ἂν τυχαίως μιά μέρα δὲν βρισκόμουν αὐτὸ μὲ συζήτησι γιὰ τὸ ἔργο αὐτὸ μετὰ τοῦ συγγραφέως, τοῦ κ. Λιδωρίκη, κ. Χόρν, κ. Λάσκαρη καὶ κ. Βλάχου.

Μιά οἰκογένεια συνειθισμένη καὶ τῆς σημερινῆς ἐποχῆς, ἀποτελουμένη ἀπὸ τῆς γιὰ γιὰ καὶ δυὸ γιουτοῦς της, μίαν ἔγγονήν καὶ τὸν ἀρραβωνιαστικὸν της, ζοῦν ἡσυχᾶ, ἡσυχᾶ, μέσα στὴν ἐκτίμησιν τοῦ γύρου κόσμου. Ὁ ἕνας γιουτὸς ὁ Νίκος Παγάνης, εἶνε καὶ ἐπίτροπος τῆς ἐκκλησίας, ἀρκετὰ πλούσιος. Καμιά ὁμως εὐκαιρία δὲν ἀφίνει γιὰ ν' αὐτὸν εἶνε καλὸς, ἀρκεῖ νὰ μὴ καταλήγῃ εἰς ποινικὴν δίωξιν. Εἶνε θεοφοβούμενος, ὅπως ὅλος ὁ κόσμος σήμερα. Ὁ ἄλλος εἶνε κμπούρης, ἀλλοίθωρος, ἀγράμματος, παράσιτος, καὶ γι' αὐτὸ τὸν ἐπωνόμασαν καραγκιόζην. Ὁ ἀδελφός του, προκειμένου νὰ πανδρέψῃ τὴν κόρη του μὲ κάποιον νέον τῆς ἐποχῆς, ἔχει ἀνάγκην τοῦ σπιτιοῦ ποῦ κάθεται ὀλόκληρου, γιὰ νὰ τὸ δώσῃ προῖκα, ἀλλὰ τὸ μισθὸν ἀνήκει στὸν καραγκιόζην καὶ προσπαθεῖ μὲ διάφορους λογαριασμοὺς ἐξόδων ποῦ βγάζει νὰ τὸ σφετερισθῇ. Ὁ καραγκιόζης ἀρνεῖται νὰ παραδώσῃ τὸ μερίδιόν του, διότι τὸ μόνο πρᾶγμα ποῦ ἔχει γιὰ νὰ ζήσῃ εἶνε αὐτό. Εἶνε ἡ κληρονομία τοῦ πατέρου του. Ἐν τῷ μετὰ τοῦ νεοδιορισθεῖς παπᾶς τῆς ἐκκλησίας μυρίσθηκε μερικὲς βρῶμες τῶν ἐπιτρόπων καὶ ἰδιαίτερος ἀνεκάλυψεν, ὅτι ὁ κ. Παγάνης ἐξεμεταλλεύθη τὴν περιουσία τῆς ἐκκλησίας πρὸς παράνομον πλουτισμὸν του καὶ συγκεκριμένως ἔχει ἀγοράσει μετοχὰς μὲ 200,000 δραχμὰς τῆς ἐκκλησίας καὶ καιροφυλακτῆσας ἐπούλησε τίς μετοχὰς ἀντὶ 600,000 δρχ. καὶ ἐκράτησε τίς 400,000 γιὰ τὸν ἑαυτὸ του. Καὶ ἀπειλεῖ νὰ παρκαλύψῃ τὸ σκάνδαλον. Ἐπίκειται μὴνυσις ἐναντίον του ὁ κ. Παγάνης τρομοκρατεῖται καὶ πρὸς τοῦ κινδύνου τὰ χάνει κυριολεκτικῶς. Προτείνει νὰ ἐξαγοράσῃ τὴν σιωπὴν τοῦ παπᾶ καὶ ἀπειλεῖται ἀπὸ νέαν μὴνυσιν ἐπὶ δωροδοκίᾳ ἡ μητέρα του τότε, γιὰ νὰ τὸν σώσῃ, καταφεύγει σ' ἕνα μέσο. Παρακαλεῖ τὸν Εἰσαγγελέα τῶν Ἐφετῶν—παλαιὸν ἐρωμένο της καὶ πατέρα τοῦ καραγκιόζην—νὰ ἐπέμβῃ καὶ νὰ

σώση τὸν γιό τῆς, ἀλλὰ αὐτὸς ἀρνεῖται. Ἐν τῇ μεταξύ τί κάμνει ὁ Καραγκιόζης; Πρὸ τοῦ κινδύνου τοῦ ἀδελφοῦ του, πρὸ τοῦ φάσματος τῆς καταστροφῆς τοῦ ἀδελφοῦ του, ἐπότε θὰ ἐπέλθῃ καὶ ἡ δική του καταστροφή, θέτει εἰς ἐνέργειαν τὴν καταπληκτικὴν εὐφυΐαν του καὶ διαδίδει κατ' ἀλλήλους στοὺς ἐνορίτας, ὅτι ὁ παπᾶς εἶνε ἀνόσιος, διότι ἔπραξε κρᾶς τὴν μεγάλη Παρασκευή, ὅτι ὁ παπᾶς εἶνε σέλυρος, διότι τοιμολογᾷ τις γυναῖκες πού πᾶνε νὰ ξεμελογηθοῦνε, καὶ ἡ κατακραυγὴ τῶν ἐνοριτῶν, ἡ βοή καὶ ὁργὴ τοῦ λαοῦ ἀναγκάζουν τὸ ἐνοριακὸ συμβούλιο νὰ τὸν πιάσῃ. Ἀφ' ἐτέρου δημοσιεύει στὶς ἐφημερίδες, ὅτι ὁ κ. Παγάνης ὁ εὐσεβὴς καὶ εὐεργέτης τῶν πτωχῶν χαρίζει μιὰ μεγάλη καμπάνα στὴν ἐκκλησία καὶ διανέμει στοὺς πτωχοὺς 12,000 δραχμές. Κ' ἔτσι ἡ τιμὴ τοῦ κ. Παγάνη ἀποκαθίσταται. Ἀλλὰ τότε τί συμβαίνει; Μὲ τὴν πάροδον τοῦ φόβου, ὁ κ. Παγάνης ἐπανέρχεται εἰς τὸν ἑαυτὸν του, αὐτοκολακεύεται καὶ νομίζει, ὅτι ἔσωσε μόνος τὸν ἑαυτὸ του καὶ ξαναδιώχνει τὸν Καραγκιόζη. Αὐτὸς ὅμως, βλέποντας, ὅτι καὶ τὸν Θεὸ μπόρεῖ νὰ νικήσῃ κανένας, ὅχι ὅμως καὶ τὴν πανουργίαν καὶ βρωμερότητα μερικῶν σύγχρονων ἀνθρώπων, δίδει μιὰ πιστολιά καὶ σκοτώνεται. Κ' ἔτσι ἀκούεται ἡ τελευταία δόνησις τῆς καμπάνας πού σάζει τὸν ἀδελφὸ του.

Αὐτὴ εἶνε μὲ λίγα λόγια ἡ ὑπόθεσις τοῦ ἔργου τοῦ κ. Συναδινῶ. Ἀλλὰ τί θέλει νὰ πῇ ὁ συγγραφεὺς μὲ τὸ ἔργον του; Ποιά εἶνε ἡ κεντρικὴ του ἰδέα; Διατί τὸ ἔργον ἐπιτοφορήθη ὁ «Καραγκιόζης» καὶ ὄχι διαφοροτρόπως; Ἔϊνε ἀληθὲς ὅτι ὁ συγγραφεὺς δὲν σαφηνίζει, ἂν τὸν Μάρκος τὸν ὀνόμασαν Καραγκιόζη, διότι μιμνῆται τις χειρονομίες κ' ἔχει τὴν θυμοσοφίαν τοῦ λαϊκοῦ αὐτοῦ ἥρωος, ἢ ὁ Μάρκος, ἀφοῦ ὠνεμάσθηκε Καραγκιόζης πρῶτα, ὅστερα μιμήθηκε τὸ πρόσωπον αὐτό. Τὸ βέβαιον εἶνε ὅτι ὅλη ἡ ἀπλοϊκὴ φιλοσοφία καὶ τόσο παράξενα βαθεῖα τοῦ λαϊκοῦ ἥρωος, ξεπλώνεται: σ' ὅλο τὸ ἔργο τοῦ κ. Συναδινῶ. ὁ Μάρκος Παγάνης, τοῦ ὁποῦ ὅλη ἡ ὁμορφία τοῦ σώματος καὶ τῆς ὑπάρξεως συνεκεντρώθη εἰς τὸν ἐγκέφαλον, καὶ τὸν ὁποῦν, δὲν γνωρίζομεν διατί καὶ ἡ μητέρα του ἀκόμη ἐγκατέλειψε, ἀφοῦ τὸν ἀφήσε καὶ ἀγράμματον, εἶνε ἕνας τύπος σπάνιος ἀνθρώπου σημειωμένου μὲν, ἀλλὰ μὲ πνεῦμα καὶ φιλοσοφίαν βαθεῖα. Ὁλὴ ἡ πικρία του, διὰ τὸ κακόμορφον τοῦ σώματος, γιὰ τὴν καμπούρα του, γιὰ τὰ ἀλλοίθωρα μάτια του, ξεχύνεται σὲ ἕνα ἀκατάσχετο μαστίγωμα τῶν πάντων. Καὶ γιὰ τὴν εὐφυΐαν του αὐτῆ, ὅλοι οἱ γύρω του ἂν δὲν τὸν μισοῦν, τὸν ἀπεχθάνονται. Ὁ καμπούρης βλέποντας τὸ ἐχθρικὸν αὐτὸ περιβάλλον, εἰς ᾧ ἔχει ἀνάγκην θωπειῶν, ὅπως κάθε ἀδύνατον καὶ σημειωμένο πλάσμα, ἀισθανόμενος ὅτι τὸν ἀποστρέφονται, γίνονται κακός· καὶ δὲν ἀφήνει κανένα ἀναπάντητον. Αἰσθάνεται ὅτι ἡ μόνη δύναμις του εἶνε τὸ πνεῦμα του. Ὅταν ὅμως εἶνε μόνος, καταβάλλεται, καὶ διερωτᾶται γιὰτί οὕτῃ ἢ περιφρόνησις, ἢ κακία τῶν δικῶν του ἀπέναντί του. Καὶ προσπαθεῖ ν' ἀνακαλύψῃ τὴν αἰτίαν. Φαντάζεται ὅτι εἶνε κερπὸς ἐνόχου ἔρωτος καὶ προσπαθεῖ μὲ κάτι φιλορωτήματα νὰ μάθῃ ἀπ' τὴν μητέρα του, ἂν ὄντως ἔτσι ἔχει τὸ

πράγμα. Δὲν μαυθάνει τίποτε, ἀλλὰ διαισθάνεται. — Ἀλλ' ἄραγε, κ. Συναδινέ· κατ' ἀνάγκην οἱ σημειωμένοι εἶνε ἀπόρροια ἐρώτων ἐνόχων; Δὲν πιστεύω καὶ ἰδιαιτέρως στὴν περίπτωσιν αὐτὴν. Διότι ἡ κ. Παγάνη δὲν ἐμοίχευσε, παρὰ μόνον διότι ἀγάπησε τὸν Βίταγγελέα· εἶνε γνωστὸν δὲ ὅτι τὰ παιδιὰ πού γεννῶνται ἔτσι, εἶνε κατὰ κανόνα σχεδὸν ἀρτιμελέστατα. — Καὶ γεννᾶται μέσα του ἕνα συναίσθημα μίσους, ἐνῶ κατὰ θάθος εἶνε καλὸς καὶ θέλει καὶ ἐπιζητεῖ καὶ οἱ ἄλλοι νὰ εἶνε καλοὶ μαζί του. — Καὶ ὅταν βλέπει τὸν κίνδυνον τοῦ ἀδελφοῦ του, ἢ μὲν καρδιά του τὸν ὠθεῖ πρὸς βοήθειάν του, τὸ δὲ πνεῦμά του ἐν τῇ εὐφυΐᾳ του, ἀντιλαμβάνεται, ὅτι ἂν χαθῇ ὁ ἀδελφός του, χάνεται κι' αὐτὸς μαζί του, διότι εἶνε ἀνίκανος νὰ ἐργασθῇ καὶ νὰ ζήσῃ, ἀφοῦ δὲν ἔχει ἐφόδια γιὰ νὰ παλαίσῃ στὴ ζωή, δὲν ἔχει καὶ κανὲν προσὸν γιὰ ν' ἀντιμετωπίσῃ τὴ δύσκολη ζωή. Καὶ μιὰ σκέψις ἀκόμη τὸν κάμει νὰ σώσῃ τὸν ἀδελφὸ του· ἡ ἐλπίδα τῆς μεταλλαγῆς τοῦ ἀδελφοῦ του· ἴσως ἀλλάξῃ ἀπέναντί του καὶ μαζί μ' αὐτὸν κι' ὅλοι οἱ ἄλλοι κι' ἀλλάξῃ ἔτσι καὶ ἡ δική του ζωή καὶ εὐρη λήγῃ ἀγάπη στοὺς δικούς του, πού τοῦ λείπει.

Ἀλλὰ ὅστερα ἀπὸ τὴν σωτηρία τοῦ ἀδελφοῦ του βλέπει, ὅτι τίποτε δὲν ἄλλαξε, ὅτι ὅλοι ἔμειναν οἱ ἴδιοι, ὅτι δὲν ἐξετίμησαν τὰ αἰσθήματά του, καὶ ἀπελπισμένος πειὰ χάνει κάθε ἐλπίδα ζωῆς ἀληθινῆς, ὅπως καὶ αὐτὸς εἶχε τὸ δικαίωμα ὡς ἄνθρωπος νὰ ἀξιώσῃ, καὶ αὐτοκτονεῖ... Κατηγόρησαν τὸν κ. Συναδινῶ, ὅτι δὲν ἔπρεπε ὁ Καραγκιόζης ν' αὐτοκτονήσῃ. Ἀλλὰ τί μπορούσε ἄλλο νὰ κάμῃ ἕνας ἀπόκληρος τῆς ζωῆς, ὅταν χάσῃ καὶ τὴν τελευταία ἐλπίδα του. Δὲν ἀρκεῖ αὐτὸ γιὰ νὰ γλυτώσῃ κανεὶς ἀπὸ μιὰ ζωή—μυρτύριον;... Κατηγορήθη ὁ κ. Συναδινῶς, διότι δὲν ἐδούλεψε ἀρκετὰ τὸ ἔργο του. Ἀλλὰ ἴσα ἴσα, ἂν κανένα ἔργο τοῦ συγγραφέως εἶνε δουλεωμένο τελείως, αὐτὸ εἶνε ὁ «Καραγκιόζης», καὶ τὸ «Ἐσὺ φταῖς.»

Τίποτε μέσα εἰς τὸ ἔργο αὐτὸ δὲν εἶνε περιττό, δλα στὸν τόπον τους. Καὶ εἰμπορεῖ νὰ φαντασθῇ κανεὶς ωραιότερο εὐρημα, ἀπὸ τὴν τιποτένια ψευδοκατηγορία τοῦ παπᾶ, ἢ ὁποία μέσα στοὺς ἀπλοϊκοὺς καὶ κατεργαρέους ἐνορίτες γίνεται καμπάνα καὶ χτυπᾶ... χτυπᾶ... ἀλύπητα τὴν ἀλήθειαν, ὅσπου νὰ τὴν νικήσῃ μέσα στὸν ἴλιγγον τοῦ κοινωνικοῦ ψεύδους... Ἄν ὁ κ. Συναδινῶς μπορεῖ νὰ καυχήθῃ διὰ μίαν πραγματικὴν καὶ φιλολογικὴν ἐργασίαν, αὐτὸ εἶνε ὁ «Καραγκιόζης».

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ παίξιμον τοῦ ἔργου ἀπὸ τὴν κ. Μαρίκαν Κοτοπούλη, ὁμολογῶ ὅτι λίγες φορές εἶδα τὴν Μαρίκαν νὰ παίζῃ ἔτσι εὐσυνείδητα. Ἀλλὰ καὶ οἱ ἄλλοι ἤθοποιοι εἰλικρινῶς δὲν ὕστερησαν. Νομίζει κανεὶς ὅτι τὸ παίξιμον αὐτὸ ἐνεσάρκωσε ὅλο τὸ καλλιτεχνικὸ τάλαντον τῆς κ. Μαρίκας. Καὶ τώρα ἀντιλαμβάνομαι, διατί τὸ ἔργο τὴν ἐνεθούσασε τόσο καὶ διατί ἐζήτησε νὰ παίξῃ τὸν ρόλον τοῦ Καραγκιόζου. Εἰς τὴν Αἴγυπτον εἶπαν, ὅτι ἡ Μαρίκαν εἰς τὸ ἔργον αὐτὸ ἐδημιούργησε ἕνα ἀπὸ τοὺς δυσκολωτέρους ρόλους τῆς· ἐγὼ φρονῶ ὅτι ἔκαμε κάτι παραπάνω, ἔκαμεν ἐπίδειξιν δυσκολωτέρου τάλαντου, ἐνεκολπώθη τὴν ψυχὴν ἐνὸς Καραγκιόζου τῆς ζωῆς!.....

Z. ΜΑΚΡΗΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'

Ἡ ἑα τροπὴ

Νὰ τί ἔγραφε τὸ γράμμα τῆ. 4ης
Μαΐου 1876:

« Ἀγαπημένο μου παιδί.

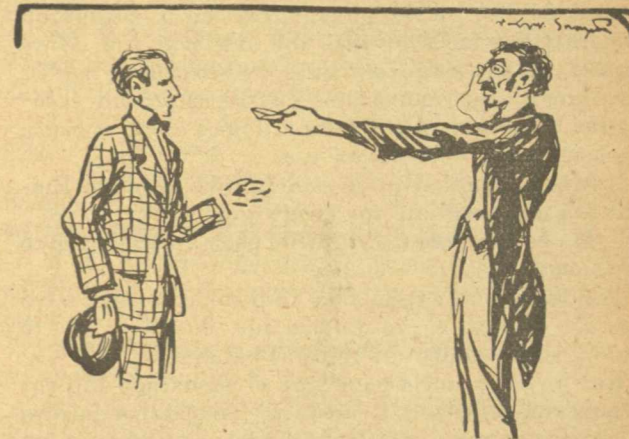
« Τῇ ζωῇ μου ἐδῶ σὺ γλαυοῖσαι τὴν ἔσθῃς. Ἐγὼ πᾶς πού δὲ βγαίνω πιά ἴα' τὸ σπῆτι. Πού νὰ ρίνα τὸν καὶ μόνον τὸν πατέρα σου πού μερὰ μὲ τὴν ἡμέραν χειροτέρευε ἢ κατὰ ἀπὴ του καὶ πλὴν φορῶν παρακάλεσα τὴν Παπαγιὰ καὶ εἶπα κάμε τὸ ἔταϊός σου Ἄγιό μου Δέσποινα καλύτερη σὲ ἢ πᾶρ' τὸν νὰ ἡτανύσῃ καὶ νὰ μὴ βιασνίζεσαι κι' αὐτὸς μαρτυροῦμε κ' ἐμῆς. Καὶ πᾶς τὸ ἀπόβραδο, ἐκεῖ πού διάβαζε τὴν ἐφημερίδα πού τοῦ εἶπες σταλμένα σήκωσε τὸ κεφάλι του καὶ θέλησε νὰ φωνάξῃ τὴ Λευτερίτσα, μὰ ἡ φωνὴ του ἦταν κατεβασμένη βαθεῖα στὰ σόφιακά του κ' ἔτρεξα ἐγὼ εὐτὺς νὰ ἴδω τί ἔχει καὶ τί θέλει, μὰ ὁ καυμένος μόνον τὸ χέρι του κούνησε « λέε· γιὰ νὰ σ' εὐκηθῇ »· ἔγυρε τὸ κεφάλι του καὶ σ' ἀφῆσε χροῦνος σὺν τὸ πουλάκι. Οὐτε ὑπόφερε οὔτε ἀκούστηκε. Γιὸ νὰ μὴν ξανιαστῆς καὶ ταραχτῆς ὅσο πού νὰ νοήσῃς τὸ γράμμα δὲ σοῦ γράψω σὲ χαρτί μὲ μοῦρο. Δὲ σοῦ λέω νὰ μὴν κλάψῃς ὁ πατέρας σου χάθηκε, μὰ σὺν ἄντρας πού εἶσαι καὶ σὺ μυαλωμένο παιδί, νὰ συλλογιστῆς ὅτι ἕνας πίσω ἀπ' τὸν ἄλλον τὸν ἴδιον δρόμον θὰ πάρωμε ὅλοι καὶ πῶς χίλιες φορές καλύτερος εἶναι ἕνας ἡσυχος θάνατος ἀπὸ μιὰ βασανισμένη ζωή. Ὁ θεῖός σου μᾶς ἐφέρθη πολὺ καλά σ' αὐτὴν τὴν περίστασιν· ὅλο τὸ νησί ἀκολούθησε τὴν κηδ-ία του.

« Μὲ ἄλλο μου, θὰ σοῦ γράψω γι' ὅλ' αὐτὰ, πῶς ἐταχτοποιήσαμε τῆς δουλειᾶς μας καὶ γιὰτί δὲν εἶναι ἀνάγκη ἐπὶ τοῦ παρόντος τοῦλάχιστον νὰρθῆς. Ἀκόμη καὶ γιὰ κάποιον μου σκέψῃ πούχω γιὰ νὰ γίνῃ τρόπος νὰ σὲ ἴδω καὶ νὰ σὲ σφιξῶ στὴν ἀγκαλιά μου, ἀφοῦ τὰ πούμε καὶ συμφωνήσωμε πρῶτα καὶ μὲ τὸ μάρμαρον σου, γιὰτί πρὸς χάρη σου νοιώθω, πῶς δὲν πρέπει, ὡς πού νὰ τελειώσῃς τὴ σπουδὴ σου καὶ νὰ ἀποκαταστήσῃς τὸ μέλλον σου, νὰ κάνω τίποτες χωρὶς τὴ γνώμη του. Τὸν ἔξερεις τί ἀνάποδος καὶ τί πεισματάρης εἶναι καὶ πῶς ἀνάβει σὺν τὸν μαρμαρῶν καὶ σὲ μιὰ στιγμή γκρεμίζει ὅτι ἔκαμε μέσα σὲ πολλὰ χρόνια. Παύω, παιδάκι μου, σὲ γλυκοφιλῶ καὶ σὲ παρακαλῶ πολὺ, μὰ πολὺ, νὰ βάλῃς πέτρα στὴν καρδιά σου καὶ νὰ μὴ μοῦ λυπηθῆς πολὺ, οὔτε νὰ μαυροφορέσῃς κατὰ πῶς συνηθίζου στὸ νησί. Ἐνα πένθος σὺ μὲ πρᾶτσο σου φτάνει. Ἡ μητέρα σου ».

* *

Ὁ Αὐγουστῆς ἀρπάζει ἀπ' τὸ τραπέζι τῆς ἐργασίας του τὴ φωτογραφία τοῦ πατέρα του καὶ τὴν καταφιλεῖ, τῶν τὰ μάτια του εἶναι πλημμυρισμένα ἀπὸ δάκρυα καὶ μικροὶ καὶ συχνοὶ λυγμοὶ βγαίνουν ἀπ' τὰ χεῖλη του. Ἀφίνει ὅστερα τὴ φωτογραφία καὶ πέφτει σὺν κρεββάτι του πρόμυτα καὶ κλαίει σὺν παιδάκι.

Κο... μπαίνει μέσα ἡ γοργὴ ἀγάλια-ἀγάλια φέροντας μισὸ λεμόνι στὸν Αὐγουστῆ· πού ἐσυνήθιζε ν' ἀτομῆσῃ-μερο ἄμει θα ξεκουραζότανε λίγο, νὰ ἔσταζε μερικὲς σταλαγματὰς ἐς τὸ νερό του καὶ νὰ πινε μιὰ ποτηριά· καὶ καθὼς τὸν εἶδε νὰ κλαίῃ, πάλι ξανάκλεισε τὴν πόρταν καὶ κατέβηκε τὴν ξυλόσκαλα σιγά σιγά καὶ πιάνοντας, ἔτσι πού μόλις ἀκούστανε ἡ φτέρνα τῆς καὶ τᾶχασε κι' ὅλας καὶ νόμισε πῶς ἦναι ἀκόμα ἕνα σκαλοπάτι καὶ σωριάστηκε κατὸ.

« Τὰ γράμματα δίδονται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, δὲν ἐγχειρίζονται... »
[Βλέπε σελίδα 130, τεῦχος 6 [54] τρ. ἔτους].

Ἐτρεξε ἡ Ροζίνα τὴν ἐσήκωσε, τὴν ξεσκόνισε ὅπως-ὅπως, ἐνῶ ἐκεῖνη, πού τινάζετανε κ' ἡ ἴδια ὅπως ὅπως, μὲ τρεμουλιάρικη φωνή, ἐνῶ ἔμπαιναν σὺν χαμοῦτους πισσμένες μπράτσο, ἄρχισε νὰ διηγῆται στὴν Ροζίνα πῶς θὰ ἦρθε κατὰ κατὸ στοῦ κυρ-Αὐγουστῆ τὸ σπῆτι, γιὰτί κρατούσε τὸ γράμμα πού ἔλαβε κ' ἔκλαιγε.

— Κλαίει!.. Ἀκούστηκε ἀπ' τὴν πέτρα γωνιά καὶ ἡ φωνὴ τῆς ἡλιθίας πού σπανίως ἐβγαζε λέξι ἀπ' τὰ χεῖλη τῆς καὶ δυὸ δάκρυα ἔλαμψαν στὴ ὄραία τῆς μάτια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'

Στὸ νησί

Εἶναι ἀνάγκη νὰ φέρομε τὸν ἀναγνώστη μας σὺν τὸ νησί. Ὁ πλούσιος θεῖος τοῦ Αὐγουστῆ ὁ Μηνᾶς ποφάσισε ὅπως εἶδαμε, λησιμονῶντας τὴν ρῆξιν τῶν σχέσεων του μὲ τὸ σπῆτι τοῦ ἀδελφοῦ του ἐξ αἰτίας τῆς νύφης, τῆς μητέρας τοῦ Αὐγουστῆ, ἢ ὁποία κάποτε τοῦ μίλησε περιφρονητικὰ—ἦτο ἐπιταγήσῃ ἀριστοκρατικῆς καταγωγῆς—ἀποφάσισε νὰ τὸν στείλῃ στὰς Ἀθήνας παρέων εἰς αὐτὸν ἀφειδῶς ὅλα τὰ μέσα. Τὸ εὐνοϊκὸν ἔδαφος, τὸ εἶχε προετοιμάσῃ ὁ πρὸς τὰ γράμματα βυθίζων ἡδὴ λαμπρὸς ὑπὸ πᾶσαν ἀποψιν δημοδιδάσκαλος τῆς νήσου, ὁ Ἰερώνυμος Μεσθενεὺς, συνδεθεὶς μετὰ τοῦ Μηνᾶ διὰ φιλίας καὶ πονῶν πολὺ τὴν οἰκογένειάν τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Μηνᾶ, τοῦ ἱεροῦ Λεωνίδα, καὶ ἰδίως τὴν κυρίαν Βιολέτταν, τὴν ὁποίαν ἄλλοτε—ἐπέρασαν ἀπὸ τότε ἀκριβῶς τριάντα χρόνια—συμπαιθῆσας πολὺ τὴν εἶχε ζητήσῃ εἰς γάμον. Τὴν ἀπόφαση ὅμως ἔλαβε κυρίως ὁ Μηνᾶς ἀφ' ὅτου ὁ Αὐγουστῆς ἔγινε ἀφορητὴ νὰ σωθῇ ἀπὸ τὴν ἀπαγωγὴν ἢ κόρη τοῦ ἀποθανόντος φίλου του τὴν ὁποίαν κυριολεκτικῶς ἐλάτρευε καὶ διὰ τὴν ὑπόσχεσιν πού ἔδω-

σεν στον πατέρα της παλαιόντα όπως και αυτός με τα κύματα στο ναυάγιόν των όταν ο μὲν Μηνᾶ; ἐσώθη και ἐκεῖνος ἐπνίγη, και διὰ τὰ μεγάλα τη; προτερήματα, και διότι ἐμοιάζε καταπληκτικά με την ἀποθανούσαν μητέρα της, την ο ὀποῖαν ὁ Μηνᾶ; ἀγαπούσε και ἐπειδή την ὑπάρτευσαν με ἄλλον, ἐξεπαρίσθη και ἐπλούτησε.

Ἡ Βιολέτα πρόκειται να στερηθῆ τὸ μόνο τη; παιδί — τὸ καμάρι και την συντροφιά τη;. Ἡ θείλησι; τοῦ θείου να μάθη ὁ νέος να ἐμπιστεύεται στον ἑαυτό του και να διευθύνῃ μόνος του την τύχη του και ἂν εἶναι γιά μπροστά θα πάη και θα φθάση, ἀλλὰ και ἡ κατάστασις τοῦ ἡμιπλήκτου συζύγου της; τοῦ ἀδελφοῦ του Μηνᾶ Λεωνίδα, θα την κρατοῦσεν ἐκεῖ. Γυναῖκα ὅμως καθὼς ἦτον κάποιος κληρονομικός πὺ βλέπει μικροῖ, ἐκράτησε την συγκίνησή τη;. Ὁ ἱατρός; ὅμως ἐντήθη πολὺ. Ἐγνώριζε και την κατῳσασί του.

— Μην κλάψης! εἶναι χροουσιζία τοῦ φώναξε ἡ Βιολέτα. Κοι αὐτὸς κατῳσιε τὸν λυγμό του.

— Μὰ δε λογαριάζεις; .. τι ἔχα θα ζήσω .. να ξαναἰδῶ τὸ παιδί μου;

— Γιατί ὄχι; μὴν τρῶς πολὺ τὸ βράδυ, μονάχα λίγο γάλα. Σὰ δε βραδινή; τὸ στομάχι σου θι ζήσης να τὸ ξαναἰδῆς και να χορῆ; και σὺ ὅπως και ἐγώ.

Και ὁ γιαιτρός; τοῦ ὀποίου και ὁ χαρακτήρ ἀπὸ την πάθησίν του ἀτόνησε δὲν εἶπε λέξη. Ἀκούμησε μονάχα τὸ κεφάλι του στην πολυθρόνα του και ἀποκοιμήθη. Ὅταν ἐτοιμάζε ἡ μητέρα του τὸ μπαούλο τοῦ Αὐγουστή, τὸν ἐφώναξε να πλησιάση. Ἄνοιξε τότε τὸ κομὸ και ἐβγαλᾶ ἕνα ὄραιο κεκριμαπαρένιο κομπολόι και τοῦ εἶπε:

— Αὐτὸ και μόνο παιδί μου εἶναι ἡ περιουσία μου και ἡ μόνη κληρονομία σου πού ἔχεις ἀπ' τῆ φαμίλια μου. Σὰν θα πέθαινε ἡ ἀρχόντισσα ἡ μαουῖλα μου—ἀπ' τοὺς Κόντε-Πελεργίνηδες κρατοῦσε—μου τᾶδωσε και μου εἶπε: τὸ κομπολόι αὐτὸ πάει κληρονομικῶς στη γενιά μας. Σου τὸ δίνω και σὺ νὰν τὸ δώσης στὸ παιδί σου σὰ θα πεθάνης ἡ και σὰν τύχη και χωριστῆ; ἀπὸ δαῦτο και να τοῦ πῆ; ὅτι και να τοῦ συμβῆ; ποτὲς να μὴν τὸ πουλήση εἶναι ἡ τιμὴ τη; ἀρχοντιάς μας, ἀλλὰ και ἡ τύχη τοῦ σπιτιού μας. Τώρα λοιπὸν πού χωριζόμαστε παιδί μου στὸ δίνω μαζί με την ἐνῆ; τη; κυροῖλα σου. Και τοῦ τὸ πέρασε στὸ λαϊμὸ με περηφάνεια και ἐπίσημη συγκίνησι σὰ να ἐπρόκειτο περὶ χρουσῆ; ἰλύσου ἀπὸ την ὀποίαν ἐκρέμοντο τη; οἰκογενείας τὰ ἐραλδικὰ σύμβολα.

Τῆς ἐφίλησε ὁ Αὐγουστή; τὸ χέρι. Ἐβγαλε τὸ κομπολόι ἀπ' τὸ λαϊμὸ του, τὸ φίλησε και τὸ ἐκρυψε στὸν κόρφο του.

Τὸ ἄλλο πρωὶ με τῆ φροντίδα τοῦ Μηνᾶ και την συγκίνηση τοῦ δασκάλου ἐμπλήκην ὁ Αὐγουστή; σὲ ἕνα μεγάλο ἱστιοφόρον και ἐφθασε στη Σύρα πού ἐπεβιβάσθη τοῦ τροχοφόρου « Ἀθῆναι », ἀνωχωροῦντος ὡς εἶδε με διὰ τὸν Πειραιᾶ.

Στῆ Σύρα ἔμεινε στὸ ξενοδοχεῖον ὀλίγες ὄρες μόνο, γιαιτὶ ἔτυχε νᾶναι ἡμέρα τοῦ βαποριοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'

Μία πιστολιὰ

Νέα ἐκπληξίς ἀνέμενε τὸν Αὐγουστή την ἐπαύριον πρωὶ-πρωὶ πού διάβασε την ἐφημερίδα του. Και δὲν ἔκλαψε τούτη τὸ φορὰ ἀλλὰ συνεχλονίσθη ὄλος και κατεπλάγη; ἀμέσως δὲ πολὺ ἀνήσυχος ντύθηκε ὅπως ὅπως κ'

ἐφυγε γρήγορα χωρὶς να χαιρετήση κατὰ πῶ; ἐσυνήθη; και τη; νοικοκυράδες του.

Ἡ ἐκπληξίς του προῆ;θεν ἀπ' αὐτήν την εἶδηση, πού διάβασε στην ἐφημερίδα:

« Νέον πάλιν ἄτοπον, ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ ὀποῖα ὄχι ἀπαξ ἐθρῆθημεν εἰς την ἀνάγκην να ἀναγγεῖλωμεν και να καυτηριάσωμεν συνέβη χθὲς την ἐσπέραν εἰς τὸ γνωστὸν κερφδεῖον τη; ὀδοῦ Ἀθηνᾶς εἰς τὸ κέντρον αὐτὸ τη; διαφθοράς, τὸ ὀποῖον κατ' ἀτομίμησιν δῆθεν τῶν πολιτισμένων χωρῶν ἀπὸ νινος χρόνου ἐγκαθιδρύθη και εἰς την Πρωτεύουσαν τοῦ πρωτοτόκου Βασιλείου μας. Δύο ἀντεριστὰι διεπληκτίσθησαν ἐντὸς τοῦ κερφνεῖου ἀμφισβητοῦντες την καρδίαν τη; περιφῆμου Λιλῆς, εἶναι και οἱ δύο γνωστοὶ τραγοῦδοὶ και τρὸ ριμοὶ τῶν χαρτοπαγγίνων ὀταν ἔξαρνα ὁ εἰ; ἐξ αὐτῶν ἐξαγαγὼν πιστόλιον τυροβολεῖ τὸν ἀντίπαλόν του και ἀντιτυροβολεῖται ὑπ'

«... Σε κάποια ἀπ' αὐτὲς θα βροῦμε ὀ, τι μᾶς χρειάζεται — πρόσεξε μωρέ! » [Βλέπε σελίδα 129, τεῦχος 7 [55] τρ. ἔτους].

αὐτοῦ. Μία ἀπὸ τὰς δύο σφαιράς ἀστοχίασα ἐπλήγωσε θανασίμως τὸν ἀγαθώτατον Ἴταλὸν κερφφδὸν Τζοβάννη, τὸν γνωστὸν τύπον τῶν ξενοδοχείων, εἰς τὰ ὀποῖα την ὄραν τοῦ φαγητοῦ τραγοῦδεῖ τη συνοδεία τη; κερφφδου, την δὲ ἐσπέραν βοθηεῖ την ξελαρρυγισομένην Λεβαντίνα, με την ὀποίαν ὡς λέγεται συνδέεται και ἐρωτικῶς, συζῶν μετ' αὐτῆς μάλιστα. Ὅλοι οἱ διαβάται εἰς τὸ ἀκουσμα τοῦ πυροβολισμοῦ ἔτρεξαν, τὸ κερφνεῖον ἐπληρώθη ἀσφυνκτικῶς περιέργων μόνον ἡ περιφῆμος Ἀστινομία μας ἐξακολουθεῖ να κερφμαῖται μακαρίως οἱ δράσται ὡς εἶπε ἐπόμενον ἐδραπέτευσαν. Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ γενικοῦ θορύβου και τοῦ συνωστισμοῦ ἤυρε την ὄραν κατᾶλληλον ἡ Λιλῆ να λιποθυμήση. Τὸν πληγωμένον μετέφεραν εἰς τὸ Νοσοκομεῖον Ἐσπευσε λοιπὸν εἰς τὸ Νοσοκομεῖον ὁ Αὐγουστή;. Εἰς την αὐλήν φοιτηταὶ τη; ἱατρικῆ; ἔπαιζαν κλοισσοκοῦφι με ἕνα πλατύγυρον καπέλλον ἦτον τοῦ Τζοβάννη.

Ἀπὸ την μαρμαρόσκαλα τότε κατέβηκε γρήγορα ἕνας συμπαθητικώτατος νέος—ἦτον ὁ νεαρώτερος φοιτητῆς τη; συντροφιάς τοῦ Βαρνάβα—και ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν Αὐγουστή τὸν ὀποῖον ἀνεγνώρισε τοῦ εἶπε:

— Ζωῆ σε λόγου μας Κύριε... ὁ καῦμένος ὁ Τζοβάννης μᾶς ἄφησε χρόνους. Ὁφείλω να σᾶς εἰπῶ ὅτι ἀπὸ την συντροφιά μας την ὀποίαν τυχαίως ἐγνώρισατε εἰς τὸ Ξενοδοχεῖον τοῦ Βαρνάβα, ὀσοι εἶμεθα τη; ἱατρικῆς τὸν ἐπεριποιηθήκαμε πολὺ. Τοῦ ἀνακουφήσαμε ὀσον ἡμπορούσαμε τοὺς πόνους, τοῦ ἐδώσαμε θάρρος, ἔως

ὀτου ἦλθεν ἡ τόσον εὐεργητικὴ διὰ τοὺς ἀποθνήσκοντας ἀναισθησία. Και κατ' ἄλλο ἐκάμαμε—πρὸς χάριν σας αὐτὸ, βεβιωθήτε—ἐπεμείναμε και παρεκαλέσαμε να μὴ ὀδηγηθῆ; εἰς τὸ Ἄνα ὀμείον. Εἰδοποιήσαμε δὲ και τοὺς φραγοκοπαδάδες και εἰς τὰς 4 μ.μ. θα γίνῃ ἡ κηδεῖα του την ὀποίαν ἀπεφασίσαμε να ἀκολουθήσωμε μέχρι τη; Δυτικῆς ἐκκλησίαις.

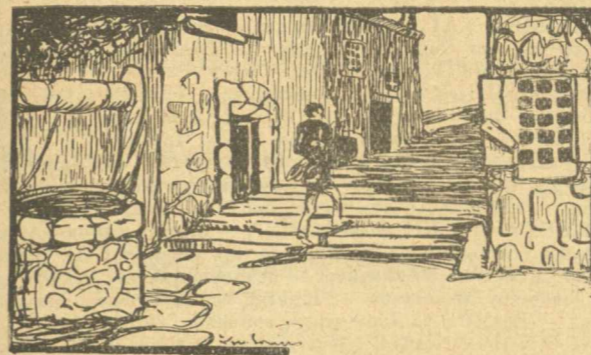
Ὁ Αὐγουστή; εὐχαρίστησε θερμῶς τὸν εὐγενικώτατον νέον και τὸν συνεχάρῃ συγχρόνως διὰ τὰ αἰσθημάτα του και ἐφυγε πολὺ συγκινημένος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'

Ἡ κηδεῖα τοῦ Τζοβάννη

Δύο ὑπηρεταὶ τοῦ Νοσοκομεῖου τοποθετοῦν τώρα ἕνα ἄντυτὸ σανιδένιο φέρετρο στην αἰθια τοῦ Νοσοκομεῖου. Τὸν μεταφέρει αὐτὴ εἰς την Δυτικὴν ἐκκλησίαν πού εἶναι και τόσον κοντά, και ἀκολουθοῦν μερικοὶ φοιτηταὶ—οἱ γνωστοὶ μας—και ὁ Αὐγουστή;.

Ἄλλὰ νά, πού καταφθάνει και μία ἄμαξα. Στέκεται

«Αὐτὴ μόλις φθάνει εἰς την ὀδὸν Λυσιῦ δροσιζεται με τὸ ὄρατον πηγαδάκι πού ἐνώνει την πραγματικὴ με τῆ μυστηριώδη ζωῆ τη; γειτονιάς». [Βλέπε σελίδα 151, τεῦχος 8 [56] τρ. ἔτους].

πρὸ τη; ἐκκλησίαις και κατεβαίνει ἀπὸ αὐτήν μία νέα και εὐσωμος γυναῖκα κατᾶμαυρα ντυμένη και με πέπλον καλύπτον τὸ πρόσωπον και ἐκτεινόμενον ἔως τὰ γόνάτα της.

— Ἡ Λιλῆ! Λέγουν οἱ φοιτηταὶ και σκουνητᾶ ὁ ἕνας τὸν ἄλλον με τὸν ἀγκῶνά του.

— Ἡ Λιλῆ;... Ψιθυρίζει και ὁ Αὐγουστή; και την περιεργάζεται με προσοχήν. Και μπαίνει στην ἐκκλησίαν ἀπὸ πίσω της. Μπῆκαν και οἱ φοιτηταὶ ἀπὸ περιέργεια.

Ἡ σύντομος νεκροῖ ψηλωφδιά τελειώνει. Τοποθετεῖται πάλιν ὁ Τζοβάννης στην νεκράμαξα. Προηγείται μία ἄλλη ἄμαξα με τὸν Σιαυρὸν τη; ἐκκλησίαις ἐμπρὸς και μέσα με ἕναν νεαρώτατον, σεμνότατον και φρεσκοξουρισμένον φραγοκόπαπαν.

Τὴν ὄρα ὅμως πού κατέβαινε ὁ Αὐγουστή; την μαρμαρόσκαλα τη; ἐκκλησίαις τὸν ἐπλησίασεν ἡ Λιλῆ και τοῦ εἶπε γρήγορα-γρήγορα και νευρικά.

— Ἐλάτε παρακαλῶ στην ἄμαξά μου Κύριε. Δὲν ἀμφιβάλω πὸς θα εἰσθε ὁ φίλος τοῦ καῦμένου τοῦ Τζοβάννη. Χθὲς ἀκριβῶς την ὄρα πού στὸ σπῖτι ἐδοκιμάσαμε τὸ νέο μου τραγοῦδι, μου μιλοῦσε γιά σᾶς. Πόσο σᾶς ἀγαποῦσε ὁ καῦμένος! Μοῦ εἶπε πολλά. Θα σᾶς τὰ πῶ στὸ ἄμαξι. Πρόσταξα τὸν ἄμαξᾶ να μὴ δεχτῆ ἄλλον

μέσα γιαιτὶ ὑπάρχουν ἀδιάκριτοι πού στη; κηδεῖες μπαίνουν και σὲ ἰδιωτικά ἄμαξια.

Μπῆκε τότε αὐτὴ γρήγορα γρήγορα—ἡ κηδεῖα εἶχε ξεκινήσει. Τὴν ἀκολούθησε μέσα στην ἄμαξα ὁ Αὐγουστή; και ὁ ἄμαξᾶς χεύτηκε ἄλλογα γιά να φτάση την νεκροφόρα, πού βιαζότανε κι ὄλας.

Και τώρα ἡ τρίτη αὐτῆ ἄμαξια κλείνει την νεκρώσιμον πομπήν τοῦ Τζοβάννη.

Και ἕνας ἀπὸ τοὺς φοιτητάς; πού εἶδε τὸν Αὐγουστή; να μπαίνει στην ἄμαξα τη; Λιλῆς, φωνάζει στους ἀπομακρυνθέντας κάπως συναδέλφους του.

— Παιδιά! ἡ Λιλῆ ἄδραξε τὸ φιλαράκο μας και τὸν πῆρε στὸ ἄμαξι της.

— Ὡ ὦ ξέγραφτόνε. Θὰν τοῦ φᾶη και την τελευταία δεκάρα και ἀφοῦ τὸν ξετινάξη... θα τὸν πετάξη ὕστερα σὰ λεμονόκοπα. Ἐχω ἀκουστά γιά δαῦτην.

Κ' ἐνῶ προχωροῦν πρὸς τὸ Νοσοκομεῖον πού εἶχαν και μάθημα, συζητοῦν γιά τη; τραγοῦδηστρες τοῦ κερφφδεῖου.

- Θυμᾶστε μωῖ; εἰ παιδιὰ τότε πού πῆγαμε;...
- Μιὰ δὲ και μόνη φορὰ.
- Ἄμ' ἦτανε και γιά ἄλλη; Θυμᾶστε τῆ χοντρή πού μᾶς την ἐσύστησ' ὁ καταστηματαρχῆς;
- Ἀκοῦς δὲν την θυμᾶμαι; δεσποινίδα Βάσω μᾶς την εἶπε. Ἀνατολίτισσα εἶναι.
- Τὴν ἄλλη την ξεραγκιανῆ πού ἔκανε και την ντιστεγκέ;

— Καλὰ λές. Αὐτήν μᾶς εἶπε ἡ Βάσω, πὸς την λέγανε Adela, και λέγοντάς το γέλασε ἀπὸ περιφρόνησι; μᾶς εἶπε μάλιστα και τὸ τραγοῦδι πού τη; βγάλανε. Θανάση; Σὺ πού τὰ θυμᾶσαι ὄλα, πὸς μᾶς εἶπε τὸ τραγοῦδι τη; Ἀντέλας;

- Μπρὲ γιά τραγοῦδια εἶμαστε τώρα;
- Τῶφερε ἡ περίσταση.

Και την ὄρα πού μπαίναν στην πόρτα τοῦ Νοσοκομεῖου ὁ Θανάση; ἀπήγγελλε:

Ἡ Adela εἶναι τρέλλα μὰ γιά τὸ πουγγι ἀβδέλλα.

Και ἡ Βάσω και ἡ Adela και ἡ Λιλῆ και ὁ Τζοβάννης ἐλησμονήθησαν τώρα.

Ἄρχισε τὸ μάθημα.

(Ἀκολουθεῖ)

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΝ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟΝ

Ἐπὸ την Διεύθυνσιν ἀνωτάτου λογιστικοῦ ὑπαλλήλου

Ἐμπορικὴ Λογιστικὴ — Λογιστικὴ Τραπεζῶν — Λογιστικὴ Ἐταιριῶν — Στοιχεῖα Ἐμπορικοῦ Δικαίου — Μαθήματα Δημοσίου Λογιστικοῦ.

Ἀναλαμβάνονται και παντὸς εἶδους λογιστικαὶ ἐργασιαί. Ἰδιαιτερον τμήμα διὰ δεσποινίδας.

Πληροφοριαὶ Στοὰ Ἀρσάκη ἀριθ, 5.

ΑΠΟ ΟΛΟΝ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Κατά τας γενομένας εσχάτως ανασκαφάς εν Μεσοποταμίᾳ ἀνεκαλύφθη καὶ μίμ ὀστεῖνη γραφίς, δι' ἧς οἱ ἀρχαῖοι Βαβυλώνιοι ἔγραφον τὰ σηφονοεῖα γράμματάτων πρὸ 4000 ἐτῶν.

— Μετὰ 1—2 αἰῶνας, φρονεῖ ὁ δόκτωρ Στάινμετς, ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν θά τρέφεται μὲ ἄρτον, ἀλλὰ μὲ μικροοργανισμούς, μὲ μικρόβια θρεπτικά. Ἀντὶ τοῦ οἴτου, θά γίνονται καλλιέργειαι τοιούτων μικροβίων, διατηρουμένων διὰ μεταλλικῶν οὐσιῶν.

— Δύο Γάλλοι ἰατροὶ ὑποστηρίζουν, ὅτι τὸ βορικὸν ὄξύ δύναται νὰ δοθῆ καὶ κατὰ διαφόρων στομαχικῶν παθήσεων.

— Γάλλος μηχανικὸς ἀνεκάλυψε μηχανήμα, δι' οὗ ὁ δῦτης δύναται νὰ κατέλθῃ μέχρὸ βάθους 70 μέτρων ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν.

ΤΕΧΝΗ

Ἡ διάσημος Ἰταλίη τραγωδῶς Ἐλεονώρα Ντοῦζε ἀπεβίωσεν ἐν τῷ νοσοκομείῳ τοῦ Πιτταβούργκ ἐκ πνευμονίας. Θά μετενεχθῆ εἰς Ἰταλίαν δαπάναις τοῦ Ἰταλικοῦ Κράτους. Αἱ γερμαν. ἐφημερίδες γράφουν, ὅτι ἡ τέχνη τῆς ἔσχεν ἰσχυρὰν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς προόδου τοῦ γερμανικοῦ θεάτρου.

Ἡ γνωστὴ καλλιτέχνης τοῦ κινηματογράφου Μαρία Κάριμ ἤγειρεν εσχάτως ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ἱμπερσαρίου Μόρρις Γκέσιτ, ζητοῦσα ἀποζημιῶσιν 510170 δολλαρίων, διότι, παρὰ τὸ συμβόλαιον, ἀνέθηκε νὰ ἐκτελέσῃ τὸν ὄλον τῆς Παναγίας εἰς τὸ «Θαῖμα» καὶ εἰς τὴν λαϊκὴν Νιτώφ—Γκόρδην, θίξας οὕτω τὴν καλλιτεχνικὴν τῆς φήμην.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ἡ ἀγγλίσ μυστιστορογράφος Μαρία Κορέλλι ἀπεβίωσεν ἐν Στάτφορντ.

— Ἀμερικανὸς ἠγούρασεν ἐν Λονδίῳ μίαν ἐξηντηλέμενην ἔκδοσιν ἐνός ἔργου τοῦ Τζῶν Σμιθ, πληρώσας 2500 λίρας στερλίνας.

— Τῆ 22 Ἀπριλίου ἐφορτάσθη ἐν Κένις τῆς Ἀνατολ. Προσασίας ἡ δευτέρα ἐκατονταετηρίς ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ μεγάλου φιλοσόφου Ἐμμ. Καντίου. Συγχρόνως ἐγένοντο καὶ τάποκαλυπτήρια τοῦ ἀνδριάντος του, στηθέντος ἐπὶ τῆς σαρκοφάγου, ἔξωθι τοῦ μητροπολιτικοῦ ναοῦ.

— Το ἐτήσιον βραβεῖον Μπαλζάκ, τὸ προικοδοτηθὲν ὑπὸ τοῦ βαθυπλοῦτου Ἑλλήνου κ. Ζαχάρωφ, διανεμήθη ἐφέτος μεταξὺ τῶν μυστιστορογράφων κ. Α. Τερίβ («Τὸ μεγαλύτερον ἀμάρτημα»), Κας Π. Ρενιέ («Ζωντανὴ εἰρήνη») καὶ κ. Π. Ντομνίκ («Παναγία τῆς Σοφίας»), λαβόντων ἀνά 10 χιλιάδας φράγκων.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Ἐν Σικάγῳ, ἐκτραγείσθαι πυρκαϊᾶς εἰς ὑψηλὸν οἰκοδόμημα, 20 πυροσβέστια ἐφρονεύθησαν καὶ 12 ἐπληρώθησαν βαρέως.

— Ὁ νέος σοσιαλιστὴς πρωθυπουργὸς τῆς Δανίας ἐξέλεξε τὴν σοσιαλιστρίαν Νίαν Λάγκ, ὡς πρώτην γυναῖκα νὰ καταλάβῃ τὴν θέσιν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας.

— Εἰς τὰ ἔγκαίνα τῆς μεγάλης βρετανικῆς ἐκθέσεως, εἰς τὸ στάδιον Χουέιμλεϋ, παρῆνθησαν 120 χιλ. θεατῶν.

Ἐν Ἀγ. Στεφάνῳ τῆς Γαλλίας ἀπέθανε πρὸ τινος ὁ ἐφευρέτης τοῦ ποδηλάτου Κλαῦδιος Γλωτιέ, κατασκευάσας τὸ πρῶτον ποδήλατον ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του πρὸ 42 ἐτῶν.

— Προσεχῶς θά ἐγκαινισθῆ ἐν Παρισίοις παρὰ τοῦ Σουλτάνου τοῦ Μαρόκου τέμενος μουσουλμανικόν, ὅπερ θά εἶναι τὸ μέγιστον ἐν Εὐρώπῃ.

— Ἀπεβίωσεν ἐν Παρισίοις ὁ πρίγκηψ Ρολάνδος Βοναπάρτης.

ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Τέσσαρα εἰκονογραφημένα δελτία ταχυδρομικά, ταχυδρομηθέντα ἐν Γερμανίᾳ πρὸ 22 ἐτῶν μὲ διεύθυνσιν τὸ Λονδίνον, ἐλήφθησαν πρὸ τινων ἡμερῶν.

— Εἰς τὴν Νότ. Ἀμερικὴν ἀνευρέθη κάποιος ἰθαγενὴς ἔξω ἡλίαν 130 ἐτῶν διότι ἐγεννήθη τῷ 1794.

— Τὰ δυστυχήματα εἰς τὸν κινηματογράφον, οἷον συγκρούσεις, σιδηροδρομικὰ κλπ., γίνονται ἐν σμικρογραφίᾳ, δηλ. εἰς μέγεθος ἀθρομάτων παιδικῶν, τὰ ὅποια εἶτα μεγεθύνονται μέχρὸ τοῦ σημείου τοῦ φυσιολογικοῦ μεγέθους, ὥστε νὰ φαίνωνται πραγματικά.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ

(Ἐλήφθησαν εἰς τὰ Γραφεῖα μας)

ΕΡΓΑΣΙΑ — δεκαπενθήμερο παιδαγωγικὸν περιοδικὸν — Διευθυντῆς Μ. Παπαμαῦρος — Ἐξεδόθη τὸ 15—16ον τεῦχος καὶ 15—30 Ἀπριλίου ἐ. ἐ. — Ἐκδοτικὸς Οἶκος Δ. καὶ Π. Δημητράκου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ — ἐπίσημον δελτίον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος — Ἐξεδόθη τὸ 6ον τεῦχος τοῦ Β' ἔτους.

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ — μηνιαῖον καλλιτεχνικὸν περιοδικὸν — Διευθυντῆς Δ. Ι. Καλογερόπουλος — Ἐξεδόθη τὸ 274—276ον τεῦχος τοῦ Δεκεμβρίου 1923 μέχρι Φεβρουαρίου 1924.

ΓΡΗΣ — μηνιαῖον εἰκονογραφημένον περιοδικὸν — Διευθυντῆς Μπάμπης Ἀννίου — Ἐκδοταὶ καὶ διαχειρισταὶ Δ. καὶ Π. Δημητράκος — Ἐξεδόθη τὸ 5ον τεῦχος τοῦ Α' ἔτους τῆς 30 Μαΐου 1924.

ΠΑΙΔΙΚΗ ΧΑΡΑ — ταδικὸν περιοδικὸν εἰκονογραφημένον — Ἰδιοκτήτης καὶ Διευθυντῆς Ἀρ. Γ. Ράλλης — Ἐξεδόθη τὸ 18ον τεῦχος τοῦ Γ' ἔτους.

ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΑ — Δεκαπενθήμερον ἐγκυκλοπαιδικὸν περιοδικὸν — Διευθυντῆς Ἐμμ. Ἀγγελος Τσαγγαράκης — Ἐξεδόθη τὸ 3ον τεῦχος τοῦ Α' ἔτους, μηνίος Ἰουνίου.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΝ ΦΩΣ (Χανία) — ὄργανον τοῦ ὀρθοδόξου συλλόγου Ἀποστόλου Τίτου — Διαχειριστῆς Κωνστ. Παπαδοκάκις — Ἐξεδόθη τὸ 8ον τεῦχος τοῦ Η' ἔτους.

ΚΕΡΚΥΡΑ ἼΚΗ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ — δέμηνο περιοδικὸν τοῦ λογοτεχνικοῦ ὄμιλου — Ἐξεδόθη τὸ 3ον τεῦχος τοῦ Δ' ἔτους.

ΑΙ ΜΟΥΣΑΙ (Ζάκυνθος) — δεκαπενθήμερον φιλολογικὸν καὶ ἱστορικὸν περιοδικὸν — Ἰδρυτῆς καὶ Διευθυντῆς Λεων. Χ. Ζώης — Ἐξεδόθη τὸ 75ον τεῦχος τοῦ 32ου ἔτους.

Ἡ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΙΣ (Ἰωάννινα) — δεκαπενθήμερον προσκοπικόν, ἠθολπλαστικόν, ἀθλητικόν, φιλολογικὸν περιοδικὸν — Διευθυντῆς Γ. Α. Βαβαρέτος — Ἐξεδόθη τὸ 12ον τεῦχος τοῦ 1ου ἔτους.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ο ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΡΑΔΟΣ ὡς ναυτικὸς ἱστορικὸς. — Ὁ ναύαρχος Βότσης ἐπὶ τῆ συμπληρώσει εικοσιπενταετοῦ διδασκαλίας τοῦ ἱστορικοῦ κ. Κωνσταντίνου Ράδου ἀπὸ τῆς ἑδρας τῆς Ναυτικῆς Ἱστορίας ἐν τῇ Σχολῇ τῶν Ναυτικῶν Δοξίμων, τῆς ὁποίας ἑδρα ὁ κ. Ράδος ὑπήρξεν ὅτε εἰσηγητῆς καὶ ἰδρυτῆς, ἔγραψε μονογραφίαν περὶ τοῦ ἔργου τοῦ σεβαστοῦ καθηγητοῦ καὶ περὶ τοῦ διεθνoῦς κύρους αὐτοῦ. Εἶναι, ὁμολογοῦμεν, μέγα τὸ ἐν γένει ἔργον τοῦ κ. Ράδου, τὸ ὁποῖον τόσον εὐλαβῶς ἀναφέρει ἐν τῇ μονογραφίᾳ του ὁ ναύαρχος Βότσης, θά γίνῃ δὲ τοῦτο κολοσσιαῖον μὲ τὴν ἀναμενομένην ἔκδοσιν τῆς παγκοσμίου ἱστορίας τοῦ ναυτικοῦ, τὴν ὁποίαν ἔχει ἤδη ἐτοιμὴν καὶ διὰ τὴν ὁποίαν, νομίζομεν, ὅτι πρέπει νὰ ἐνδιαφερθῆ καὶ τὸ Κράτος, διότι τοιαύτη παγκόσμιον ἱστορίαν οὐδεὶς ἐκ τῶν ἱστορικῶν τοῦ κόσμου ἔχει συγγράψῃ.

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ὑπὸ Δ. Ι. Καλογεροπούλου, Διευθυντοῦ τῆς «Πενικοθήκης» καὶ γνωστοῦ λογοτέχνου, ἐκδίδονται λίαν προσεχῶς ὑπὸ τοῦ Ἐκδοτικοῦ Οἴκου Ἰ. Σιδέρη εἰς λίαν καλαισθητικὴν ἔκδοσιν. Ὁ τόμος θά περιέχῃ 20 διηγήματα, τὰ ὅποια ὁ κ. Καλογερόπουλος ἔχει γράψῃ πολλὰ ψυχολογημένα, ἀν λάβῃ κανεὶς ὑπ' ὄψει τὸ σήμερον δημοσιευόμενον ἐν τῇ σελίδι 210 ὑπὸ τὸν τίτλον «Ὁ Σάτυρος».

ΣΤΙΧΟΙ — Συλλογὴ ποιημάτων τοῦ γνωστοῦ ποιητοῦ καὶ πρώην διευθυντοῦ τοῦ περιοδικοῦ «Εὔα» κ. Α. Ἀργῆ, ἐξεδόθη καὶ πωλεῖται εἰς ἅπαντα τὰ βιβλιοπωλεῖα ἀντὶ δρ. 5. — Προσεχῶς θά γράψωμεν.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ
ἀντὶ δρ. 80 δι' ἐκάστην ἔκδοσιν

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΟΥ,

Α. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑΙ

- 1) **Τὰ Ἐξωτερικὰ Συναλλάγματα καὶ αἱ ἐπ' αὐτῶν πράξεις**, ὑπὸ Ἐμμ. Μ. Χανδράκη (ἄδետον) Δρ. 50.
- 2) **Περὶ Φαρμακευτικῶν ἐνδείξεων** ὑπὸ Ἀπ. Παπαδοπούλου (ἄδետον) Δρ. 5.

Β. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑΙ

- 1) **Ἀντένοος**, (μυστιστόρημα μετὰ πολλῶν εἰκόνων εἰς ἀρίστην ἔκδοσιν δεμένον καλλιτεχνικῶς) ὑπὸ Β. Ε. Βεκιαρέλλη. Δρ. 18.
- 2) **Τὰ τραγούδια τῆς Μιάρκας**, (μετὰ 10 εἰκόνων ἐκ τοῦ Κινηματογράφου) ὑπὸ Jean Richerpin—N. Πετιμεζᾶ—Δαύρα (δεμένον) . Δρ. 16.—
- 3) **Ὅταν φεύγουν οἱ ὄρες**, (συλλογὴ ποιημάτων) ὑπὸ Στέλιου Σπεράντσα, (ἄδետον) . . Δρ. 10.
- 4) **Ἡ καρδιὰ μὲ τὰ φέδια**, (συλλογὴ ποιημάτων) ὑπὸ Ἀθ. Γ. Κυριαζῆ, (ἄδետον) . . . Δρ. 15.
- 5) **Παντογνώστης**, τόμος πρώτος χρυσόδετος Δρ. 50.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας κυκλοφορεῖ

- 1) **Ἡ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο τοῦ Μπάϋρον**, ὑπὸ Στέλιου Σπεράντσα, μετὰ πλείστων εἰκόνων, ἐπὶ ἀρίστου χάρτου καὶ μὲ πλούσιον δέσιμον.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Ἰδρυθεῖσα τῷ 1893
Ἐκτελεῖ πᾶσαν τραπεζικὴν ἐργασίαν

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ
Δρ. 72,000,000

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ
Δρ. 20,000,000

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ—Τηλ. Διευθ. : ΤΡΑΘΗΝΩΝ

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

Ἀθήναι, Ἀργεῖον, Ἄγιον, Ἀμφισσα, Ἄργος, Ἀργαστόλιον, Βόλος, Γύθειον, Δημητσάνα, Ζάκυνθος, Ἡράκλειον, Θεσσαλονίκη, Ἰθάκη, Ἰωάννινα, Καβάλλα, Καλάμαι, Καρπενήσιον, Καστοριά, Κέρκυρα, Κιάτον, Κοζάνη, Κόρινθος, Κύθηρα, Λαμία, Λάρισα, Δεβάχεια, Λήμνος (Κάστρον), Μεγαλόπολις, Μυτιλήνη, Σάνθη, Πάτραι, Πειραιεὺς, Πρέβεζα, Πύργος, Ρέθυμνος, Σάμος (Βαθῦ), Σάμος (Καρλόβασι), Σπάρτη, Ὄρος, Τρίκαλα, Τρίπολις, Χαλκίς, Χανία, Χίος.

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ

Λονδίνον, 22 Fenchurch Street, Κων/πολις, προσωρινῶς κλειστὸν, Νέα Ὑόρκη (Ἀμερικὴ) 25 Pine Street, Ἀλεξάνδρεια, Κάιρον, Πόρτ-Σαΐδ, Σμύρνη, (προσωρινῶς κλειστὸν), Λεμεσὸς, Λευκωσία.

Ἀνταποκρίται καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα καὶ εἰς τὰς κυριωτέρας πόλεις τοῦ Κόσμου.

Αἱ ἐκδόσεις μας καὶ τόμοι «Παντογνώστου» χορηγοῦνται μὲ μηνιαίας μικρὰς δόσεις.

Ζητήσατε πληροφορίας

Γραφεῖα: ὁδὸς **ἸΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 32.**

ΤΥΠΟΙΣ: **ΜΙΧ. ΜΑΡΤΖΕΒΕΛΑΚΗ** Ὁδὸς Μιλτιάδου 7—ΑΘΗΝΑΙ

ΕΘΝΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΪΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΓΡΑΜΜΗ ΠΕΙΡΑΙΩΣ — ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ

έκτελουμένη δια τῶν γνωστῶν πολυτελῶν καὶ ταχέων ὑπερωκεανίων τῆς.

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΓΡΑΜΜΗ ΠΕΙΡΑΙΩΣ-Θ/ΝΙΚΗΣ — ΚΩΝ/ΠΟΛΕΩΣ — ΚΩΝΣΤΑΝ-
ΤΣΗΣ — ΒΑΡΝΗΣ — ΠΕΙΡΑΙΩΣ — ΜΑΣΣΑΛΙΑΣ

έκτελουμένη δια τοῦ ταχυτάτου ὑπερωκεανίου τῆς «**ΠΑΤΡΙΣ**» καὶ τοῦ γνωστοῦ πολυτελοῦς
θαλαμηγοῦ «**ΑΝΔΡΟΣ**»

Μηνιαία γραμμή Πειραιῶς—Χίου—Μιτυλήνης—Θ/νίκης—Βόλου—Πειραιῶς—Πατρῶν—Μασσαλίας
έκτελουμένη δια τῆς πολυτελοῦς θαλαμηγοῦ «**ΝΑΕΟΣ**».

Γραμμαὶ δι' ὅλους τοὺς ἑλληνικοὺς λιμένας.

Πληροφορίαι: Ἐν Πειραιεὶ ΓΕΝΙΚΟΝ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ, Μέγαρον Βάτη, 1ον πάτωμα τηλ. 3 — 64

Ἐν Ἀθήναις, Ἀπελλοῦ 1 Τηλ. 6 — 44.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

Σ. ΨΙΛΑΚΗ & Η. ΧΡΗΣΤΟΠΟΥΛΟΥ

3 Ἀδριανοῦ 3 — (παρὰ τῆ παλαιᾷ ἀγορᾷ)

ΑΘΗΝΑΙ

Φορτώσεις — Ἐκφορτώσεις

Παραλαβὰι — Μεταφορὰι

« Ο Π Τ Ι Κ Α »

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΑ

ΣΤΑΔΙΟΥ 20

ΜΑΡΙΝΑΡΟΣ

ΚΑΙ

ΜΟΙΡΑΓΙΑΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Ι. ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ & ΣΙΑ

Βίτωρος Ούγγω 1

ΦΟΡΤΩΣΕΙΣ, ΕΚΤΕΛΩΝΙΣΕΙΣ

ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΩΣ, ΘΑΛΑΣΣΙΩΣ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ — Ἰδρυθεῖσα τῷ 1918

Ἔδρα ἐν Ἀθήναις. — Ὑποκαταστήματα ἐν Πειραιεὶ,
Πάτραις, Σύρω.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ καταβληθὲν Δρ. 10.000.000

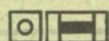
ΚΕΦΑΛΑΙΑ ἀποθεματικά Δρ. 2.067.802.95

Πρόεδρος τοῦ Διοικ. Συμβουλίου: Παντελῆς Τσιτσεκλῆς

Σύμβουλοι Διευθυνταί: Δ. Μιαούλης καὶ Ἄν. Σπουργίτης.

Τραπεζικαὶ ἐργασίαι παντὸς εἶδους

Καταθέσεις εἰς Δραχμάς καὶ Ξένα νομίσματα ὑπὸ τοὺς
ἐθνικωτέρους ὄρους.

ΠΡΑΣΙΝΟ ΣΑΛΟΝΙ — ΣΤΟΑ ΡΙΖΑΡΗ

